

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

50-ti metai

Lapkritis - November 8, 1965

Nr. 121

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

AZIJOJE IR AFRIKOJE

AZIJOS - AFRIKOS VIRŠUNIŲ KONFERENCIJOS ATIDĖJIMAS NERIBOTAM LAIKUI PARODĖ. KAD TARIAMAS "GELTONASIS" IR "JUODASIS" PAVOJUS "BALTAJAM" PASAULIUI TĖRA DAUGIAU FANTAZIJOS NEGU REALAUS APSKAIČIAVIMO VAISIUS.

Vytautas Meškauskas

Lapkričio 5 d. Alžire turėjo prasidėti Afrikos ir Azijos valstybių viršūnių konferencija. Ji jau buvo du kartus nukelta, nes buvo sunku susitarti kam ji iš viso reikalinga. Naudos iš jos galėjo laukti tik Raudonoji Kinija. Už tai jos atstovas paruošiamam komitete reikalavo, kad konferencijos dalyviai nutartų štai ką:

1. Atsisakyti bet kokios pagalbos iš JAV ir anuliuoti visas iki šiol joms padarytas skolas;
2. Neįsileisti į savo tarpą Sovietų Sąjungos, nes toji nesanti Azijos valstybė;
3. Atšaukti kvietimą konferencijoje dalyvauti JT generaliniam sekretoriui U Thant.

Bet tai reikėtų visos Afrikos ir Azijos pasidavimą Raudonosios Kinijos vadovybei ir hegemonijai, nepalikant tų valstybių valdovams jokios progos žongleruoti tarp JAV, Sovietų Sąjungos ir R. Kinijos interesų, melžiant savo naudai visas tas tris gerasias "karvutes". Tokios perspektyvos nebuvo per daug viliojančios kitoms Afrikos-Azijos valstybėms. Už tai jie atsisakė sukurti konferencijos programą pagal Pekino reikalavimus. Po to Pekinas nutarė konferenciją boikotuoti. Tačiau R. Kinijos nedalyvavimas irgi sumažintų tos konferencijos vertę. Dėl viso to, konferenciją nutarta nukelti tolimesnei atečiai, nenustatant jokio termino.

Žinoma, konferencijos atidėjimą galima aiškinti kaip R. Kinijos laimėjimą, nes formaliai ją atidėti buvo nutarta R. Kinijai paskelbus jos boikotą, tačiau iš kitos pusės, R. Kinijos prestižas niekada nestovėjo taip žemai, kaip dabar.

Buvo laikas, kada atrodė, jog Pekinui atidaryti visi keliai. Kremliuje buvo nuverstas Chruščiovas ir atrodė, kad nauji valdovai ieškos susitarimo su Pekinu. Ne tik Afrikoje ir Azijoje, bet ir Lotynų Amerikoje pakėlė galvas visi kovingiesni -- Pekino versijos -- komunizmo šalininkai. Pekino įtaka smarkiai augo naujose Afrikos valstybėse. Pagaliau atrodė, kad lietūnagis laikotarpis atneš laimėjimą ir Pietų Vietnamui.

Tačiau tai neįvyko. Amerika nebuvo popierinis tigras, juo greičiau pasirodė esanti pati Raudonoji Kinija, kuri negalėjo tiesti tiek daug paramos -- praktiškai kalbant: duoti kyšių -- už palankią sau politiką kaip JAV ar net Sovietų Sąjunga. Greitai paaiškė-

jo, kad R. Kinija tik gali pažadėti ūkinę pagalbą, bet kai reikia savo pažadus išpildyti -- prasideda kita byla. Maža to, Pekino emisarai labai grubiomis priemonėmis norėjo užtikrinti valdžią savo šalininkams. To siekiant jie nesiskaitė su jokiomis priemonėmis, jie organizavo samokslus ir atentatus. Savaimė aišku, kad ir tai negalėjo patikti Afrikos valdovams.

Pagaliau įvykių raida Indonezijoje išaiškino, kad komunizmas nėra taip giliai įleidęs savo šaknis Azijoje kaip anksčiau atrodė.

Savaimė aišku, kad po to dar negalima tuose kontinentuose tikėtis ilgesnio taikos ir gerbūvio laikotarpio. Atvirkščiai, politinė padėtis ten dar nėra nusistovėjusi, ūkis chaotiškas, vargas didelis. Tačiau kartu aišku, kad tų naujų valstybių valdovai nenori būti visai paklusūs Pekino ar Maskvos pakalikai, tačiau tais baubais jie mielai pasinaudoja, kad kiek paspaudus savo naudai Washingtoną. Žodžiu, bent kol kas dar nėra realios "geltonojo" pavojaus grėsmės, kuri pirmas išpopuliarino vokiečių kaiseris Wilhelmas II dar prieš I pasaulinį karą. Nuo to laiko jau praėjo virš 50 metų, bet tas pavojus dar nepadidėjo.

Grįžtant prie "juodojo" pavojaus, tenka atkreipti dėmesį į labai būdingą Rhodėzijos bylos raidą. Kaip žinia, tos autonominės britų kolonijos baltieji, kurių ten tėra apie ketvirtis milijono, nori gauti visišką nepriklausomybę ir tikisi lengvai išlaikysią "po šachu" 4 milijonų juodųjų daugumą. Kokiu būdu? O gi laikydami seną romėnų principo "skaldyk ir valdyk". Rhodėzijos valdžia savo "dialogo" partneriais su juo daisiais krašto gyventojais pasirinko kilčių vadus, kurie visi gauti iš valdžios algas ir yra suinteresuoti dabartinės būklės išlaikymu ilgesniam laikui. Vieningo juodųjų fronto nėra. Iš užsienio -- Maskvos ar Pekino atsiųsti agitatoriai ir jų teroras -- turėjo tik pradėti pasisekimo. Dėl to gali išsilaikyti ir rasistinis Pietų Afrikos Respublikos režimas. To paties tikėjosi ir Rhodėzijos baltieji. Kelia jų ambicijom pakirto ne tiek juodųjų -- savo ir užsienio grėsmė, kiek pati D. Britanija, kuriai labai nesinorėtų savo koloniją atleisti iš savo labai palaidos valstybinės sistemos kaip rasistinę valstybę.

Tokiu būdu susidarė tragiška padėtis. Baltiesiems Afrikoje pavojus gresia ne iš juodųjų, bet iš baltųjų, jei D. Britanija su JAV talka griebtųsi kokio ekonominio boikoto priemonių. Tačiau baltųjų viešpatavimo panaikimas tų kraštų toli gražu nepaverstų D. Britanijos ar JAV sąjungininkėmis. Tų kraštų vadovai, kurių valdymas visų pirma pablogintų ne tik baltųjų, bet ir juodųjų gyvenimo sąlygas, pasiskelbtų esą "nesusidėję" ir žvalgytųsi kyšių į Washingtoną, Maskvą ir Pekiną. Dėl to į Rhodėziją nuskrūdes britų ministras pirminkas Wilsonas ieškojo bent kokios priežasties, kad nepriklausomybės paskelbimą atidėjęs vėlesniam laikui. Atrodo, kad tai jam ir pasisekė. Rhodėzijos tolimesnės santvarkos klausimą pavedus tam tikrai "karališakai" komisijai iš dviejų rhodėziečių ir vieno britų atstovo.

Kas nauja Pasaulyje

* GEN. DE GAULLE paskelbė esąs įsitikinęs, kad jis dar turės tarnauti Prancūzijai ir kad tauta pareikšianti jam savo pasitikėjimą per prezidento rinkimus.

Prancūzijos prezidentas renkamasis 7 metams. Šiomis dienomis de Gaulle atšvęs savo 75 gimtadienį.

* EGIPTO PREZ. NASSERIS pirkė iš JAV už 6 mil. dol. kukurūzų. Valst. Departamentas ta progą paaikšino, kad Egipto vyriausybė sutiko pašalinti klintis, kurios neleido JAV teikti tai valstybei savo javų pertekliaus. Tuo būdu esą, pagerėję ir abiejų valstybių diplomatinių ryšiai.

* Paryžiuje leidžiamas prancūzų protestantų mėnesinis laikraštis savo šių metų rugpjūčio-rugsėjo laidoje įdėjo du puslapius užimančią straipsnį "Lietuva

ALTS-gos I skyriaus New Yorke susirinkimo, įvykusio spalio 9 d., prezidiumas. Iš kairės: skyr. pirm. Jurgis Kiaunė, Emilija Čekienė, Stasys Gudas, Antanas Diržys, Aldona Krulidienė, Antanas Jurgėla ir Jurgis Strusas. Apačioje grupė susirinkimo dalyvių, kurių prieky matyti: D. Penikas, K. Krulikas, dr. Algis Budreckis, Algis Sperauskas, V. Alksnis ir kiti.

Susirinkime A. Diržys kalbėjo tema "Kaip išlikti tautininku". Prelegentas šį klausimą išsprendė labai trumpai, pabrėždamas, kad norint išlikti lietuviu tautininku pirmiausia reikia jį būti. Be to susirinkimas diskutavo Jaunimo organizuojamą žygį į Jungtines Tautas, tautinės veiklos ir Dirvos reikalus. Vėliau po diskusijų sekė vaišės.

Paskutinė savaitė -- kova su paskutiniais priešais!

LAPKRIČIO 13-tosios komitetas skelbia paskutinę manifestacijos rengimo savaitę

kovos savaitė su dviem priešais,

dar galinčiais kam pastoti

replėse" (J. G. H. Hofmanno). Labai ryškiai nušviesta visų religijų, o ypač plačiai katalikų padėtis Lietuvoje. Sukaupti patys ryškiausi duomenys bei faktai, pateikti kondensuotai ir vaizdžiai.

* Petras Oleka, buvęs Lietuvos operos solistas nuo pat jos įkūrimo, vėliau operos režisierius, spalio 29 d. atšventė 70 metų amžiaus sukaktį. Po karo jis daugiausia dirbo Vilniaus konservatorijoje, kaip dainavimo ir vaidybos dėstytojas. Priėmė eilę naujų solistų operai (jų tarpe J. Stasiūnas, I. Ylienė, V. Česas). Pastaruoju metu, kaip sukakties proga rašo, "jubiliatas aktyviai dalyvauja konservatorijos visuomeniniame gyvenime ir čia dažnai būna pavyzdžiu jauniems".

Spalio 26 dieną 60 metų amžiaus sukaktį atšventė dramos aktorius (nuo 1929 metų) Stasys Petraitis. Ta proga oficialiai įvertintas nusipelnusio artisto titulu. P. Oleka tokiu titulu jau seniai įvertintas. (E)

kelia į manifestaciją: skelbia savaitę kovos su abejonėmis ir aplinkybėmis.

Kas dar svyruoja abejojant, svarbu ar nesvarbu, reikia ar nereikia kaip tik dabar dalyvauti Lietuvai nepriklausomybės reikalaujančioje manifestacijoje

— tegu išgirsta ką tik iš Maskvos atėjusią žinią, kad Kremlius tebemanifestuoja už Lietuvos pavergimą.

PRIEŠ KELIAS DIENAS, penktadienį, spalio 29, rusai buvo nusivežę Maskvon rinkines lietuvių kultūrinės pajėgas ir ten, iš dalies į pili. iš dalies į kalėjimą panašiuose buvusiuose caro laikų didžiūno rūmuose, dabar Kalinino vardu vadinamoj gatvėj, jas rodė kitų kraštų diplomatams. didžiūdamies, kad jau suėjo 25 metai, kaip Lietuva esanti jų.

Kremlius netyli ir įtikinėja viešąją pasaulio nuomonę, kad Lietuvos likimas esąs seniai nuspręstas ir dėl to, esą, nebėra kitokios kalbos.

LAPKRIČIO TRYLIKTAJĄ mes prabilsim į viešąją pasaulio nuomonę, ir tai bus kitokia kalba.

nes visą laiką yra kitokia kalba, kol yra lietuvių neužėjusių lūpmis. Ta kalba turi dabar praskambėti garsiau, negu bet kada, ir ji praskambės, jeigu būsim į tarptautinę visuomenę vedančioj atviresnėj gatvėj, negu Maskvoj

Kalinino vardu vadinamoji gatvė.

Tad tebūnie baigta su abejonėmis! Manifestacijos reikia, ir mums reikia ją būti!

TŪKSTANČIAI, ne tik iš arti, o ir iš labai toli nuo New Yorke, nuo to viešosios pasaulio nuomonės nervų centro, jau kada suprato ir ištare, kad reikia.

Tik kiti tą nutarimą ištaria tebepridedami — jei aplinkybės leis.

ŠI PASKUTINĖ SAVAITĖ tebūnie kovos su aplinkybėmis savaitė. Aplinkybės, jei kliudo, turi būti nugaltos, nes šiame reikale irgi "nėra pakaitalo pergalei".

Nugalėkim visas aplinkybes ir — e i k i m, v a ž i u o k i m, s k r i s k i m — kad lapkričio 13-tąją, 11 valandą būtumėm Madison Square Garden, New Yorke!

Esam laisvi — netylėkim! Laisvė įpareigojo mus pasipriešinti kremlininkų kalbai ir aiškiai ištarti Lietuvoj nutildytąjį lietuvių žodį, sakantį, kad Lietuva mūsų, ne rusų!

Komitetas Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti kviečia visas organizacijas dalyvauti Lapkričio 13 d. New Yorke — Madison Square Garden ir eisenoje į Jungtines Tautas SU SAVO VĖLIAVOMIS.

- Taip aš jaučiuos daug patogiau...!

LAPKRIČIO 13 MANIFESTACIJOS ŽINYNAS

1. BILIETAI

Bilietus kviečiami įsigyti visi: net ir negalintieji tiesiogiai manifestacijoj dalyvauti — dalyvauš, jei bus įsigiję bent po bilietą, nes tuo apčiuopiamai paliudys savo solidarumą su manifestuojančiais. Todėl visi — ypač nevažiuojantieji — teisiąja bilietais visiemis savo šeimų nariams!

Bilietus svarbu įsigyti tuojau. Vietiniai komitetai bilietais platinti turi baigti ir atsiskaityti su New Yorko komitetu prieš paskutinę savaitę.

Paskutinę savaitę bilietais bebus galima gauti tik New Yorke.

Madison Square Garden bilietai kasose bus galima gauti bilietais tik balkoninių. Juos tenai pradės pardavinėti manifestacijos išvakarėse — penktadienį, lapkr. 12, nuo 4 val. p. p. iki 10 val. vak. ir manifestacijos dieną, lapkr. 13, nuo 8 val. iš ryto iki 12 val. Kas nebus įsigiję bilietais iš platinimo, rizikuoja gauti prie kasų ir tegaus tik balkoninius bilietais.

Vietiniuose komitetuose platinimas baigiamas ir su atsiskaitymu turi būti skubinama todėl, kad šiuo metu tai yra svarbiausias lėšų šaltinis manifestacijos išlaidoms mokėti, o tai turi būti atlikta iš anksto, jei norima, kad manifestacija galėtų įvykti pagal tvarkaraštį.

2. BILIETŲ PLATINIMO CENTRAI

Kas dar nespėjo įsigyti biilietais, gali nedelsdami kreiptis šiais adresais:

California — A. Latvėnas, 3316 Caroline Ave., Culver City (Los Angeles), ar P. Laurinaitis, 1573 Lago St., Culver City (San Francisco).

Colorado — J. Lataitis, 6303 So. Grant Ct., Littleton (Denver).

Connecticut — A. Ivaška, 93 Milford Ave., Stratford (prie Bridgeport), G. Vildzius, 120 Hillside Dr., Mystic (Croton-New London), A. Dragunevičius, 273 Victoria Rd., Hartford; J. Petuška, 765 Myrtle St., New Britain; J. Šaulys, 22 Frank St., Branford (New Haven); G. Žemaitis, 12 William St., Darien (Stanford).

D. C. (Washington) — Prof. A. Vasaitis, 7802 Temple St., University Estate, Hyattsville, Md.

Florida — W. Nemunis, 8 Alice St., Pensacola.

Illinois — G. Penčyla, 7354 So. Rockwell St., Chicago; J. Kiznis, 1912 17 St., Rockford; I. Užgiris, 1603 East Jefferson St., Springfield; Z. Grybinas, 606 Washington Pl., East St. Louis; E. Skaličius, 2021 Clearview Ave., Waukegan.

Indiana — U. Juodvalkis, 3827 Grand Blvd., East Chicago.

Maryland — J. Silgalys, 1251 James St., Baltimore. **Massachusetts** — A. Andriulionis (c/o S. Santvaras), 404 K St., So. Boston; P. Molis, 72 Topsfield Circle, Shrewsbury (Worcester).

Michigan — A. Juška, 17520 Omira, Detroit.

Nebraska — P. Kovas, 5514 32 St., Omaha.

New Jersey — J. Švedas, 1248 Waverly Pl., Elizabeth; B. Macijauskienė, 429 Highland Ave., Kearny; W. J. Dilis, 543 So. Clinton St., East Orange (Newark); A. Rugys, 212 Lawrence Pl., Paterson.

New York — R. Masilionis, 56 Lovering St., Buffalo; B. Krokys, 29 Watkins Terrace, Rochester. (Centriniai postai — žr. sąrašą gale).

Ohio — L. Leknickas, 3142 Redwood Rd., Cleveland Heights 44118.

Pennsylvania — Mrs. Mary Preni, 236 So. Poplar St., Mt. Carmel; Dr. A. Juozaitis, 207 Yellowstone Rd., Plymouth Meeting (Philadelphia), V. Kolyčius, 22-23 Brownsville Road, Pittsburgh; V. Paulauskas, 133 Cherry St., Plymouth.

Rhode Island — Rev. V. Martinkus, 350 Smith St., Providence.

Wisconsin — J. Milišauskas, 2304 48 St., Kenosha; L. Bulkaitytė, 1566 So. 8th St., Milwaukee (Milw.-Sheboygan); J. Plečkaitis, 247 Lafayette Ave., Racine.

K a n a d o j:

Ontario — A. Lukas, 1007 Melvin Ave., Oakville; A. Pilipavičius, 62 Garfield Ave., Hamilton; J. Alondaris, 39 Thomas St., St. Catharines; J. Karasiejus, 18 Havelock St., Toronto 4; P. Juška, 1033 Bruce Ave., Windsor.

Quebec — K. Andruškevičius, 499 83 Ave., Chomedey (Montreal).

Paskutinę savaitę bilietai gaunami:

V. Padvarietis, 24½ Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. 11206, ar Comm. to Rest. Lith. Ind., 29 West 57 St., 10 Floor, New York, N. Y. 10019.

(Užsisakant laišku, nurodyti 3, 2 ar 1 dol. bil. skaičių ir pridėti atitinkamą čekį su sau adresuotu ir pašto ženklų aprūpintu voku — kitaip gali būti nespėta laiku išsiųsti).

3. SOLIDARUMO PAREIŠKIMAI

Lietuvių Bendruomenės apylinkės ar kitos atitinkamos organizacijos kviečiamos sušaukti vietos visuomenės susirinkimus spalio 31 ar lapkr. 7 savaitgalį ir surašyti vietas lietuvių vardu (paminint apytikrą skaičių) solidarizavimo su manifestacija pareiškimus ir juos laiškais ar telegramomis atsiųsti KLNA (29

West 57 St., 10 Fl., New York, N. Y. 10019) prieš lapkr. 13, kad manifestacijos susirinkime galėtų būti konstatuota, kiek tautiečių įsakmiai iš tolo prie manifestacijos prisideda. (Jau yra gautas toks solidarumo pareiškimas iš Venezuelos Lietuvių Bendruomenės).

4. VĒLIAVOS

Manifestacijon kviečiamos organizacijos su vėliavomis. Numatantieji atvykti su vėliavomis, iki lapkričio 5 dienos registruojasi šiuo adresu: Al. Vakselis, 112-09 95 Ave., Richmond Hill, N. Y. 11419. Nurodyti organizacijos vardą, adresą, vėliavų skaičių.

5. PLAKATAI

Ekskursijos, vykstančios autobusais (ar traukiniais) aprūpina savo susisiekimo priemones atitinkamais plakatais — šūkais. Jos apsirūpina ir plakatais, kurie bus iškelti manifestacijos metu — susirinkime ir žygyje. Plakatus rengiant laikytinasi vietiniams komitetams išsiųstų instrukcijų. Plakatuose lietuviai mini tik Lietuvos vardą, ne "Balts" ar "Baltic countries". (Latviai, estai turės savus plakatus). Plakatuose — laisvės, nepriklausomybės reikalavimai, jokių paniekimų ar užgauliojimų — prieš nieką.

6. UNIFORMOS

Organizacijos, vartojančios uniformas (skautai, veteranai ar kiti) vyksta uniformose. Moterys — ko gausiau tautinių drabužių!

7. ŽENKLELIAI

Visi prašomi dėvėti manifestacijos ženklelius. Juos galima gauti iš anksto pas visus bilietais platintojus, arba ir įeinant į M. S. Garden. Prie įėjimo kviečiama įsigyti ir manifestacijos programos leidinį.

8. AUTOBUSAI

Autobusinių ekskursijų vadovai su vairuotojais sutaria atvykti prie MSG — iš šiaurės atvykstantieji važiuoja Columbus — 9-ta Ave. į 50-tą gatvę, o iš tūnelių — 8-ta Ave. iki 49 gatvės. Išlaipinę keleivius prie MSG, vairuotojai vyksta autobusų pasistatyti į 41 ar 42 gatves, tarp 11 ir 12 Ave. Tą patį vakarą grįžtančios ekskursijos susitaria su vairuotojais dėl susirinkimo vietos. Manifestacija baigsis apie 5 val. p. p. Apie tą laiką autobusai gali atvykti paimti savo keleivius į 47-tą gatvę, tarp 2-os ir 1-os Ave.

9. SUSISIEKIMAS MIESTE

Iš viešosios autobusų stoties, kuri yra prie 8 Ave. ir 41 gt. — eiti 8-ta Ave. iki 49 gt. (apie 700 gerų

žingsnių).

Iš Pennsylvania gelež. stoties (antras sustojimas, 15 c.).

Iš Grand Central stoties — požeminiu traukiniu (Shuttle) iki Times Square — iš ten Broadway'u iki 49 gt. ir 8-tos Ave. Maždaug tiek pat kaip ir iš autobusų stoties.

Automobiliais atvykę turėtų stengtis pasistatyti automobilių stovėjimo aikštėse, toliau nuo centro (centre už dieną — apie \$3.50), geriausia atrasti Municipal Parking, iš ten — požeminiu traukiniu, bet kuria per Manhattan einančia linija (išskyrus Lexington Line, kuri per toli) į 49-50 gt. stotis. Arčiausiai prieina IND (ependent) 8-tos Ave. linija, tik artėjant 42-oj ar 59-toj gt. reikia persėsti į local.

Po manifestacijos, nuo Jungt. Tautų — artimiausia požeminių traukinių stotis — Lexington line prie 43-42 gatvių, arba (vykstantiems į šiaurines rytines miesto dalis) tinka ir 51 gt. stotis.

10. ATVYKIMO LAIKAS

Atvykimas į New Yorką (į Manhattan) planuotinas taip, kad visi galėtų atsirasti prie MSG prieš 11 val., arba anksčiau, kas norės, prieš eidami salėn, užsukti į vieną iš ten aplink esančių užkandinių. (Manifestacija su žygiu truks iki maždaug 5 val. ir iki to laiko nebus progų užkasti).

Publika salėn pradės leisti 11 val. Salėn užimant vietas, visą laiką jau gros orkestras.

Programa (vėliavų įėjimu) prasidės lygiai 12 val. (vėluojančių nelaukiama).

11. PROGRAMA SALĖJ

Programos turinys bus praneštas atskirai. Apeigos, kalbos pakaitomis su tautinių šokių ir muzikos intarpais truks apie dvi valandas.

12. ŽYGIAVIMO TVARKA

Po programos salėj tuojau tvarkomasi žygiavimui. Žygio tvarkdariai duos nurodymus. Eisena pradės formuotis 48-toj gatvėj, ties Belvedere viešbučiu, prie 8-tos Ave. Vėliavos tuojau pradės žygiuoti. Bus du orkestrai, vienas prieky, kitas vidury eisenos. Žygiuojama negriežtoji rikiuotė, prisilaikant tvarkdarių nurodymų.

Einama 48-ąja gatve, kertant Broadway, 7, 6, 5, Madison, Park, Lexington, 3 Ave. Antrąją Ave. sukama į dešinę ir tuoj į kairę, 47 gatve iki 1 Ave. — Hammariskjold Plaza prie Jungt. Tautų (prie publikos įėjimo į posėdžių sales). Telikiamasi Hammariskjold Plaza ir plačioj 47 gatvės sekcijoj. Bus garsiakalbių sistema.

Atstumas nuo MSG iki JT — apie 6360 pėdų (viena mylia su beveik penktadaliu). Žygiavimo laikas —

apie 1 valanda. Vietoje — demonstracijos programa — apie pusvalandį. Visa manifestacija (salėj ir gatvėse) bus nufilmuota ir savai dokumentacijai.

13. PASILIKIMAS NEW YORKE

Norintieji po manifestacijos ilgiau pasilikti New Yorke, iš anksto planuoja, kur sustos. Dedamos pastangos padėti iš toliau atvykusiems apsirūpinti nakvynėmis ir privačiuose namuose, tačiau galimybės tam ribotos, ir dėl to reikia susitarti iš anksto, priešpaskutinę savaitę. Skubiai kreiptis į K. Vainių, 65-16 Clinton Ave., Maspeth, N. Y. 11378.

Tą vakarą New Yorke bus Tėvų Pranciškonų rengiamas vakaras (planuojamo Kultūros Centro labui). Lapkričio 13 manifestaci-

joj invokaciją atliks Very Rev. Raymond J. Swards, S. J., Holy Cross universiteto (Worcester) prezidentas, vienas iš žymiausių Jėzuitų ordino autoritetų Amerikoje.

Dar prieš manifestaciją manifestacijos rengėjų delegacija lankysis Jungtinių Valstybių delegatūroj prie Jungtinių Tautų ir matysis su delegacijos visuomeninių santykių direktorium Donald C. Dunham.

Pomanifestaciniais apsilankymams įvairių valstybių delegatūrose manifestantų delegacijos jau dabar rengiamos. Labai uoliai bendradarbiauja latviai: jau sumobilizavo 45 studentus tai talkai. Kiekviena trijų-keturių asmenų delegacija iš anksto gauna paskyrimą, kokias delegatūras lankys ir gauna atitinkamą parengimą.

A. SMETONOS

MONOGRAFIJA,

parašyta A. Merkelio,

sukėlė didelį tuo leidiniu susidomėjimą. Veikalas plačiai pasklido lietuvių visuomenėje, spaudoje komentuojamas, nagrinėjamas jo gerosios pusės ir iškelti trukumai.

Liko nedidelis to veikalo kiekis dar neišplatinas.

Kol dar ne vėlu, užsisakykite tą didelio formato, 786 psl., kietais viršeliais leidinį, siunčiant čekį ar pašto perlaidą:

K. POCIUS

3908 Fir Street
East Chicago, Indiana 46313

arba

DIRVA

6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

KAINA — 12,50 DOL.

RETA PROGA

įsigyti papiginta kaina Dirvos išleistas knygas.

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENĖS atsiminimai iš Sibiro, lietuvių kalboje. Knyga gausai iliustruota retomis nuotraukomis. KAINA, \$3.00

KELIAS Į KAIRĘ

ALĖS RŪTOS romanas, premijuotas Dirvos konkurse. KAINA \$3.00

DAILININKAS RAUBA

VINCO RAMONO novelės KAINA \$3.00

ALMA MATER

R. SPALIO romanas iš studentų gyvenimo Nepr. Lietuvoje. KAINA \$5.00

Visų keturių knygų bendra kaina \$14.00, bet Dirvos skaitytojai naudodamiesi knygų išpardavimo vaju, moka tik

10 DOL.

už keturias knygas.

— I Š K I R P T I —

DIRVOS ADMINISTRACIJAI

6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Prašau man išsiųsti keturias knygas: Palik Ašaras Maskvoje, Kelias į Kairę, Dailininkas Rauba ir Alma Mater, už papigintą kainą — 10 dol.

Pavardė ir vardas

Adresas

Prie šio jungiamas čekis ar money order 10 dol. sumoje.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. French Cognac 5th — 4.39
2. Armagnac Imp. French Brandy.... 5th — 4.39
3. Skaidrioji 80 proof 5th — 3.19
4. Zubrovka 100 proof 5th — 4.75

5. Import. Bordeaux Wine 5th — 0.98
6. Import. Riccadonna Vermouth Bott. — 1.29
7. Import. Napoleon Vermouth Bott. — 1.19

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July
and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

GYVOSIOS LIETUVYBĖS ŽENKLAI

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas inž. Jonas Jurekūnas, turėdamas ir kitų pareigų bendrinėje organizacijoje (ALT, Bendruomenėje, Dainų Šventės Komitete ir kt.), trumpu laiku tarpu spėjo aplankyti New Yorko, New Jersey ir Los Angeles tautinių organizacijų skyrius ir išsikalbėti toms organizacijoms rūpimais klausimais. Jo kelionėje ir veikloje yra ryškūs ir būdingas vienas bruožas, būtent, įsipareigojusi visiems lietuviams rūpimų klausimų sprendžiamuose sąjūdžiuose, jis kartu išlaiko lygsvarą, neužmirštant, o gyvinant tos organizacijos veiklą, kurią jis atstovauja ir kuri sudaro jo platesnės veiklos užnugarį.

Mūsų organizacijų veikla, išsiplėtusi po visą kontinentą, dažnai nukentėta ne tiek dėl stagnacijos ir apatiškos vienos ar kitos vietovės, kiek dėl ryšio stokos. Sunku čia būtų kaltinti ką kitą, kaip tik tą aplinkybę, kad nuotoliai ir laiko aplinkybės neleidžia tam ryšiui tampa. Tas klaidas stengiamės nugalėti laiškais, apilinkraščiais, pagaliau, tam ryšiui turėtų tarnauti spauda, jei taja priemonė visų padalinių narių tinkamai ir uoliai naudotųsi. Bet šiaip ar taip, joks kitas ryšys neatstoja to, ką padaro asmeniškas susitikimas, nuširdus išsikalbėjimas, išsiaiškinimas.

Taip ir inž. J. Jurekūnui, susitikus, išsikalbėjus, išsiaiškinus ir taja linkme darbą tęsiant toliau, galima tikėtis naudingų vaisių ne vien tik ALTs-gai ir kitoms tautinės srovės organizacijoms, bet ir toms bendrinėms organizacijoms, kuriose aktyviai reikišiasi tautinės srovės atstovai.

Inž. J. Jurekūno kelionės pradžia, šalia Dirvai malonių rezultatų labai konkrečiai ir žymiai finansine parama, be abejo, išryškino ir tuos momentus, kurie kėlė abejonių, sėjo nepasitikėjimo sėklę, leido "išsiliesti širdžiai" užmetimais ir priekaištais. Organizacijos gyvenime tai natūralu, ypač tokioje neuždaroje, o plačiai visuomeninio darbo srityje išsiskakojusioje organizacijoje, kaip ALTs-ga. Teisingai gi sakoma, kad ne bėda klaidų padarius, o joje pasilikus. Jei yra teisingų ir pagrįstų abejonių bei už-

metimų kuriuo nors visiems bendrus klausimus, juos reikia tinkamai apsvaistinti ir klaidas taisyti. O pasikeitus tiesiogine ir atvira informacija, dažni užmetimai ir abejonės pasirodo nepagrįstais ir užleidžia vietą didesniai pasitikėjimui. Gyvai, veikliai organizacijai toks ryšys yra būtinas, nes ji negyvena vien žiniomis, nuolatiniams liaupsinimais ir didžiuliuose. Jei sutinkamos klaidos ir abejonės -- tai reikiška, kad veiklama, kad stengiamasi kiltis nugalėti, kad siekiama ko nors geresnio ir dabarčiai ir atečiai, o nesitenkinama praetities laurais ir tuščiažodžiu.

Prieš keliolika metų Dirvos praplėtimo ir Vilties spaustuvės kapitalo sudarymo tikslams taip pat neužteko aplinkraščių, raginimų ir kitokių graudėnių. Po ALTs-gos skyrius važinėjo, kalbėjo, tikinėjo ir savo tikslo atsiėkė tuo metu ALTs-gos pirminku buvęs inž. Eugenijus Bartkus. Artimu bendradarbiu likęs, jis džiaugiasi matydamas ir inž. J. Jurekūną einantį jo pėdomis. Gi Danguolė Bartkuvienė, taip pat aktyviai įsijungusi į ALTs-gos valdybos darbą, ieško ir randa naujus būdus ir metodus užsibrėžtiems tikslams įgyvendinti. Bartkų namuose spalio 31 d. susirinkęs gražus būrys vienminčių tai geriausia įrodė. T. Blinstrubas, C. Modestavičius ir M. Šimkus -- ALTs-gos valdybos nariai suiniciatyva, visuomeninio darbo patirtim. Tas penketukas, lygiai kaip ir ankstyvesnieji, nesėdi rankų sudėję. Todėl ir nuostabu, kad ALTs-gos skyriuose rodomi gyvumo ženklai eina lygia greta su ALTs-gos vadovybės planais ir užsimojimais. Tai praktiškai jau parodė Chicago, New Jersey, New Yorko, E. Chicago, Los Angeles ir kt. skyriai.

Ir visa tai juda pozityvia linkme, neatsižvelgiant į tai, kad visų ALT S-gos skyrių narių lygiai taip pat siejosi, dirba ir aktyviai reikišiasi tiek artėjančios Lapkričio 13 Manifestacijos, tiek ir kitų didesnių bendrųjų užmojų labui. Prie visų didžiųjų tikslų realiai prisidėti gali tik gyvos, veiklios, drausmingos ir savo paskirtį suprantančios organizacijos nariai. (J.Č.)

rių, bendradarbių ir korespondentų pasiaukojimo, ir dėka savo idėjinį rėmėjų ir skaitytojų pritarimo. Skaičius asmenų, skaitančių lietuviškus laikraščius, yra per mažas ir jie yra po visą didelį JAV plotą pasisklaidę taip, kad nesudaro tinkamos bazės leidimui lietuviško laikraščio, paremto grynai komerciniais ir žurnalistikos pagrindais.

Atsiminkime, kad didesniųjų laikraščių stambiają pajamų poziciją sudaro ne skaitytojų prenumeratos, bet reklama ir skelbimai. Reklamuoja verslininkai ir tų pakartojta tik jėga ta reklama duoda rezultatus. Teigiamus rezultatus ji duoda -- jei gausi yra didelė masė (skaičius) suinteresuotų skaitytojų, gyvenančių verslamos veikimo raijone. Jėga tokių sąlygų nėra, tai ir skelbimų nėra, arba jei koks per didelis trūkumas ir gamamas -- tai tik trumpalaikis ir menkas apmokamas, Philadelphiajos ar Rochesterio mėsininkas, ar reserano savininkas negi duos Clevelando ar Chicago laikraščio skelbimą, nes jis jaučia, kad keli ar keliolika to laikraščio numerių į jo miestą teatina, ir tai pas asmenis, kurių dauguma

gyvena vis tik per toli.

Tiesa, ardyčiau panagrinėjus, galima rasti keletas verslo rūšių, kurioms daugiau ar mažiau tinka ir reklama lietuviškuose laikraščiuose. Pvz., kas gamina ar parduoda lietuviškus tautinius drabužius, papuošalus, suvenirus, muzikos plokšteles, lietuviškais raidynais rašomasias mašines ir pan. dalykus, kurie greit negenda ir gali būti nebrangiai pristatomi pašto ar kitokios viešosios transportacijos siuntomis, ir ko negalima gauti amerikonių krautuose parduodančiose panašias prekes. Prie tokių reikia priskirti ir knygytus, kurie parduoda lietuviškas knygas, plokšteles ir kitokius spausdinius; siuntinių ir kelių biurus, kurie siunčia lietuvių gyvenamus kraštus siuntinius, organizuoja ekskursijas ir t.t.

Jėgu pridėti dar politinių partijų skelbimus, ypač per prezidentinius rinkimus, tai ir būtų paminėti svarbieji klijantai, kuriems tinka reklamuotis ir lietuviškam laikrašty su skaitytojais, pasisklaidžiusiais po visą JAV teritoriją ir dar toliau.

Kiti skelbimai ir reklama būtų tik vietinio pobūdžio ir jų gavimui ir apmokėjimo dydis priklausytų nuo skaitytojų skaičiaus tame mieste, kur laikraštis išeina, arba kur skelbimą duodantis verslininkas turi savo įmonę, kitaip sakant, skaitytojai gyvena toliau už jo įmonės veikimo lauko tampa tokia reklama nebeįdomūs ir nebeturi reklaminės atrakcijos. Štai dėl ko lietuviški laikraščiai daug pajamų iš reklamos gauti negali.

Bandyamas sudaryti pajamų šaltinį iš pranešimų apie lietuviškos veiklos parengimus ar subvymus, kuriuose norima sukelti lietuviškiems reikalams lėšų, kad ir pardavinėjant gėrimus ir užkandą, taipogi bus nelaibi pasėkmingas. Tokių skelbimų skaičius (kaip jie bus apmokami) eis mažyn; laikraštis praras dalies skaitytojų ir rėmėjų geros valios simpatijas, nuo ko netiesioginė žala bus didesnė, negu nauda.

Amerikos lietuvių laikraščiai iki šiol buvo prirašomi ir užpildomi straipsniais ir korespondencijomis ne profesionalų žurnalistų, bet pačių skaitytojų. Redaktorai, ar kad ir menkai apmokami redakcijų nariai tuos straipsnius tik pataisydavo. Honorarų už straipsnius ar korespondencijas, kaip taisyklė, nebuvo mokama.

Priežastys ir motyvai, dėl kurių atskirai lietuviškai skaito lietuviškus laikraščius, yra įvairūs ir labai skirtingi. Aš pav. laikau, kad susipratęs lietuvis turi tautinę pareigą skaityti bent vieną lietuvišką laikraštį; nes tik skaitydamas jį, jis žinos kas dedasi pas lietuvius, ir galės išlikti susipratęs lietuviu, nors ir ilgus metus gyvendamas ne lietuvių tarpe. Aš noriau remti tą lietuvišką laikraštį, kuris, mano nuomone, daugiau prisideda prie lietuviškos išlaikymo tiek šioje šalyje, tiek bendrai pasaulyje.

Užsienyje išeina lietuviški laikraščiai ir bendrai spauda, yra vargo spauda: nei leidėjai, nei rašytojai, nei bendradarbiai, nei korespondentai už savo darbą tinkamo atlyginimo iš jos negaus. Čia yra idėjinio, patriotiško susipratimo ir garbės dalykas.

J.K. Gasis
Philadelphia, Pa.

NE Į TAIKINĮ, ABU ŽODŽIAI NETINKA

Kai laikas bėga ir reikalas ataušta, jis nebeatrodo ir toksiškai. J. Šmulskštys, rašydamas pasiaiškinimą į gindamas savo "stilių ir substanciją", jau daug ramiau rašo. Jis jau atsiskėnuo "substancijos" ir perėjo į "esmę". "Stilių" jau bando išvesti į "būdą". Pažanga visai gera. Dar bando mokinėti, kad aš žinočiau, kad jis turės galvoje, o ne tai ką parašęs. Neturiu dieviško žinojimo paslaipies ir negaliu žinoti, ką jis galvojo. Bet abu žodžiai buvo pavartoti ne vietoje ir ne prie temos. Lietuvių kalba yra graži ir žodinga, tik neretai jos išskraipyti. J.S. laiško atveju gal būtų tik "Priemonės ir asmenybė". Tačiau ir pats laiškas buvo ne į temą ir ne ten adresuotas.

J.S. pataria dar kartą perskaityti jo laišką. Nuostirdžiai bandžiau. Ir juo daugiau kartų skaičiau, juo daugiau juoklaus. Juoką kėlė ne tik ne vietoj pavartoti žo-

TIRIAMA VASARIO 16 GIMNAZIJOS PADĖTIS

Šiuo metu Vokietijoje savo darbą baigia specialieji lietuvių Bendruomenės komitetai, tiriant Vasario 16 d. Gimnazijos padėtį. Komiteta sudaryta iš JAV, Vokietijos ir Šveicarijos lietuvių Bendruomenių atstovų. Jungtinių Amerikos Valstybių atstovu yra inž. Valdas Adamkavičius. Manome, kad Dirvos skaitytojams bus įdomu trumpai susipažinti su šios specialios LB komisijos planais.

Rafmundas Mieželis

— Turint galvoje, kad tokios komisijos sudarymas yra gan retas įvykis, pareikaliausias nemažai pastangų ir lėšų, gal galite trumpai apibūdinti, kokie konkretūs faktai ir priežastys privedė prie jos sudarymo?

-- Prieš gerą pusmetį Amerikos lietuvių spaudoje pradėti gvidenti Vasario 16 gimnazijos rėmimo, administracinio sustvarkymo ir mokslo lygio klausimai įdūrinio ne tik pačius polemikos autorius, bet ir ne mažą nerimo lietuvių visuomenėje, kuri tą gimnaziją finansiniai remia. Norint nustatyti tikrąją padėtį ir, kad tolimesnis kaltinamųjų ir kaltintojų dialogas nebentkint gimnazijai, teko gyveniman pašaukti šią komisiją.

— Iš kur kilo sumanymas sudaryti specialią komisiją, kas ją sudarė ir kaip yra suprantama komisijos kompetencija?

-- PLB Vokietijos Krašto Valdyba, kurios žinioje randasi Vasario 16 gimnazija, 1965 birželio 23 d. kreipėsi į PLB valdybą, kviesdama sudaryti komisiją, kuri pagrįdintai patikrintų Vasario 16 gimnazijos reikalus ir pateiktų lietuvių visuomenei. PLB valdyba Clevelande sudarė 3 asmenų komisiją: V. Adamkavičius (JAV), P. Karvelis (Vokietija), P. Radvila (Šveicarija). Šios komisijos kompetencijoje yra susipažinti su faktais ir, kokie jie bebūtų, paskelbti lietuvių visuomenei per PLB valdybą.

— Ar buvo nuomonių, kad tokios komisijos sudarymas yra nereikalingas?

-- Man asmeniškai niekas nėra pareiškęs priešiško nusistatymo komisijos reikale. Nepastebėjau tai nei spaudoje.

— Ar galėtumėte suglausti apibūdinti, kokios šalys yra šiame ginče ar konflikte?

-- Visos suinteresuotos šalys yra gyvieji, aktyvieji gimnazijos rėmėjai ir šalininkai. Ginčo šalys artimai dirbo su gimnazija ar tai paramos organizavime, ar mokslo personale, ar administracijoje. Šiame dialoge kalbasi ir JAV-se ir Vokietijoje gyvenantieji lietuviai.

— Kaip Jūs įsivaizduojate komisijos darbą: ar bus vieši apklausinėjimai, ar tik privatus liudyjimai, kur komisija lankysis ir kiek ilgai?

džiai, šaudymas ne į taikinį, bet ir rašoma netiesa.

Tvirtinu, kad knygos vertinimo nedarau. Bet šį kartą galiu pasakyti, kad T.C. Sorensen turi puikų rašymo stilių, o pati knyga gražia nušviečia Kennedy asmenį.

Nepažįstu J. Šmulskščio, bet kažin kodėl vaizduojate jaunu žmogum. O mano bendradarbis prie atominių tyrimų senyvas fizikos profesorius taip apibūdina jaunatvę: Kai jis baigęs universitetą, galvojęs, kad esąs viską žinąs žmogus. Gi kai gavęs daktaro laipsnį ir jau pradėjęs senti, pradėjęs abejoti savo visko žinojimu, nes sutinkąs vis daugiau nežinomųjų. Jis sako, kad esanti palaiminta jaunystė, kuri ir klystkeliais eidama, galvojanti suradusi tiesą.

P. Žičkus
Dorchester

Inž. Valdas Adamkavičius, kaip JAV lietuvių Bendruomenės atstovas, buvo paskirtas trijų asmenų komisijon ištirti Vasario 16 Gimnazijos Vokietijoje padėtį.

P. Petručio nuotrauka

-- Komisija turėjo bendrus posėdžius su gimnazijos vadovybe ir Vokietijos Krašto valdybos atstovais Huettenfelde. Komisijos darbas buvo susipažinti su dokumentacija ir gauti atsakymus į kylančius klausimus ir viešai iškeltas problemas bei kaltinimus. Savime aišku, kad bus kalbama su visais suinteresuotais, lygiai kaip man jau teko tartis, klausytis ir informuotis JAV-se dešimtys valandų su visais, kurie tik turėjo ką nors tuo reikalu pasakyti. Mano buvimas Vokietijoje tęsis tiek ilgai, iki bus surinkta galimai pilniausia medžiaga.

— Kada ir kokių būdu bus paskelbtos komisijos rekomendacijos?

-- Į šį klausimą visos komisijos vardu sunku atsakyti. Sprendimas dar nepadarytas, bet aš asmeniškai taipogi paruošiu savo

pranešimą su išvadomis ir rekomendacijomis. Pranešimas sugrįžus bus nedelsiant įteiktas PLB valdybai, kuri painformuos lietuvių visuomenę.

— Aktyviai veikiate Amerikos lietuvių gyvenime. — tad ar planuojate atlikti kokių kitų visuomeninių uždavinių, pvz., patyriminių galimybes krepšininčių viešnagė į Europą? Ar galvojate lankytis ir kitose vietovėse?

-- Būnant Europoje stengsiuos išnaudoti visas progas suėti su lietuviškoms institucijoms ir jos aktyviais nariais. Ta proga, bandysiu suėti su įvairių kraštų sporto vadovybių atstovais ir patyrinėsiu sąlygas ir galimybes mūsų sportininkų pasirodymui Europoje. Būsiu Vienoje, Romoje, Paryžiuje ir Londone.

STALINAS NETIKĖJĖS HITLERIO UŽPUOLIMU

Buvęs Sov. S-gos karo laivyno ministeris adm. Nikolai Kuznecovas savo atsiminimuose rašo apie sąmyšį sovietų karinėje vadovybėje vokiečių -- rusų kariui prasidėjus. Visa eilė ministerių sugaišo daug brangaus laiko ieškant Stalino pirmomis prasidėjusio karo valandomis.

Ir taip Kuznecovas tvirtina savarankiškai turėjęs įsakyti laivynui pulti užpuolikai, nes Kremlius pareigūnai, netikėję tokio karo galimybiomis, trukdė susisiekti su Stalinu, kuris buvo visų ginkluotųjų pajėgų viršininku.

Jau iš anksto tiek pats Kuznecovas tiek ir kiti ministeriai bandė įtikinti Staliną, kad Hitleris ruošia užpuolimą 1941 m. birželio 22 d. Stalinas tik numojęs ranka ir dar uždraudęs kariuomenės dalinių vadams atsišaudyti, jei būtų užpuolami.

Naktį į birželio 21 d. Kuznecovas buvęs savo įstaigoje 3 val. 7 min. ryto, birželio 22 d., Juodosios jūros laivyno vadovybė pranešė, kad vokiečių lėktuvai artėja prie Sevastopolio.

Kuznecovas savo iniciatyva davęs įsakymą atsišaudyti, o po to bandęs susisiekti su Stalinu.

"Draugo Stalino nėra, ir mes nežinojome, kur jis šiuo metu randasi" atsakė Kremlius pareigūnas.

Kuznecovui vis nepaliaujant tikinėjus apie reikalo svarbą, pareigūnas pakabino telefoną.

Po kelių minučių skamba telefonas, kuriame pasigirsta nepasitenkinimo ir pasipiktinimo pilnas Malenkovo balsas -- "Ar suprantai, apie ką kalbi?" Malenkovas tuo metu buvo vienas iš artimiausių Stalino patikėtinųjų, vėliau turėjęs būti jo pavaduotoju.

Nematydamas jokios reakcijos, Kuznecovas 10 val. ryto vyks ta į Kremlių, kuriame randa sekmdienio ryto tylą ir ramybę.

Tik po dviejų valandų užsieniu reikalu ministeris Molotovas prabilo per radiją, kad Hitleris pradėjo karą su Sov. S-ga.

Po to Stalinas kokią mėnesį, atsidrėgęs tokioj nemalonioj padėtyje, nepasirodė vyr. štabe, nors save laikė vyr. karinių pajėgų viršininku.

Tik liepos mėn. jis prabilo per radiją ir, anot Kuznecovo, "iš pirmųjų dienų konfuzijos pilnoj formoje pasirodė per visą karo laikotarpį"...

ŠACHMATAI

BOSTON S. GLOBE, spalio 24 d. minėjo Harvardo seniorą Algį Makaitį kaip stropų MET lygos direktorių, kuris tas pareigas perdavė naujai išrinktam W. Robertie.

S. Globe, spalio 31 d. rašė, jog lietuvių dovaną, skirtą Bostono p-bėm antrą kartą laimėjo Alex Keyes: 1964 m. su Gedminu Šveikausku ir 1965 -- su W. Robertie. Dar kartą laimėjus lietuvių dovaną bus jo (A. Keyes).

ADELAIDĖS VYTIS su 5 komandom (1) dalyvavo P. Australijos p-bėse, puikiai pasirodė visose klasėse. Vyriausioji grupė Vytis laimėjo antrą vietą; A rezervinė -- Vytis pasidalino pirmą vietą su Norwood komanda kda Vyties komanda užėmė penktą vietą iš 13 komandų.

B grupėje Vytis šeštoj vietoj iš 11 komandų. C grupėje Vytis laimėjo pirmą vietą, taipgi iš 11 dalyvavusių komandų.

SPAUDA IR PINIGAI

Dirvos 114-tm nr. tilpės Vyt. Pluko laiškas "Spauda ir pinigai" siūlo labai paprastą receptą lietuvių laikraščiu išsilaikyti Amerikoje. Štai jis: "... laikraštis pirmoje vietoje yra prekybinis užsiangažavimas. Reikalinga pakankamai kapitalo, nusimanančios vadovybės, tam tikro skaičiaus atlyginamų tarnautojų ir atlyginamų bendradarbių -- korespondentų. Ant tokių pagrindų pastatytas laikraštis turėtų išsilaikyti, nes stipriam finansiniam ir įdomiam laikraščiu konkurencijos nėra".

Man atrodo, kad reikalas yra daug sunkesnis. Taip sutrumpintas ir suprastintas reikalo išsprendimas greitai baigtųsi: arba toks laikraštis visai neišsistiegtų, arba įsisteigęs greit bankrutuotų.

Amerikos lietuvių laikraščiai kaip seniau taip ir dabar, išsilaiko tik dėka leidėjų, redakto-

AKIMIRKOS

Liūdesys ir šypsena rašytojui

Tik du metai praėjo, kai nesimatėme, o Marius Katiliškis buvo pasikeitęs. Žymiai nebe toks kaip anksčiau. Net ir išvaizda nebe visai ta pati. Vyresnis, lyg pastambėjusio veido, platesnė ir daugiau žilų plaukų barzda, gi juodose garbanose taip pat gausiau sidabro. Didesnio skaičiaus ir gilesnių raukšlių išvagotas. Jei gu tai būtų teigiamas komplimentas, veido išvaizda lyg ir panašėjantis į Kubos laikotarpio ir Afrikos safari metų Ernestą Hemingway'ą...

Ir širdis tartum būtų kiek kitokia, ir pati laikysena. Lūdnėsnis, graudesnis, pesimistiškesnis, o protarpiais lyg ir piktesnis. Be abejo, shipping & receiving alinančiai bružina netik muskulių jėgą. Žinau, ką tai reiškia, būdamas dabar gana netolimas tai "profesijai". Pašalpiniai bedarbio mėnesiai irgi nekėlė entuziazmo šaunajai kapitalizmo santvarkai. Sunkūs namų rūpesčiai ne kasnakt suteikia polsį bekošmarikių sapnų. O galbūt už vis labiausiai mala žmogų net svaionėse neįsivaizduojamas ir visiškai negalimas išderinimas tarp karščiausiu dvasios troškimų ir brutaliausios aplinkos tikrovės.

Man visai aišku, kad čia kalbu ne taip, kaip takto ir mandagumo vadovėliai nustato. Man gerai žinoma, kaip mes kalbam vienas kitam ir kaip pagal vadovėlius turime kalbėti, kai susitinkam kelis metus ar porą dešimtmečių nesimatę. O! O! O!... Tu visai nepasikeitęs, mano senas bičiulis, tu visai ta pati, mano brangioji! - sakome vienas kitam, saldindami beviltingas iliuzijas, žinodami, kaip visa tai netiesia, aiškiai matydami, kaip prabėgę metai ir tave ir mane yra skulptūriškai, kartais net komiškai pakeitę.

Jei Katiliškis šį rudenį man atrodė lūdnėsnis ir raukšles jo veide žymiai gilesnės, negu prieš dešimtmetį, tai nė kiek nenuostabu. Tai visai sutinka su žaltu, matematiškai tikslu mūsų tikrovės dėsniu. Juo lietuvis rašytojas Amerikoje stengsis daugiau ir geriau rašyti, juo labiau jis savo kūrybinį įkarsitį mėgins paversti pagrindiniu verslu, tuo labiau jis turės eiti lūdnyn, tuo ryškiau jo kasdienė buitis darysis skaudesnė ir neturtingesnė. Kiti tokios išeities nėra, kitokių padarinių negali būti, - nežinot, kiek naiviai ir grįžtadiškai kas filosofuotų apie "trečiosios literatūros" lygmenį ir kilnius uždavinius.

Penkios minutės prieš dvyliką tatau bus supratusi Santaros-Šviesos Federacija. Ši Federacija, beje, tuo tarpu yra viena iš labai nedaugelio sambūrių, kur lietuvis rašytojas ar dailininkas gali pajauti jaukesnę židinio šilumą, ypač jei jis yra josios veiklus dalyvis ar ištikimas sankleivis. Federacija labai brangina savo rašytojus, aukština juos, gerbia ir myli, reiškia giliausią solidarumą gyviesiems, o ypač mirusiems, kuriuos ji beveik reikalauja laikyti rinktiniais mūsų naujosios literatūros klasika

ir jų vardais pavadina savo institucijas. Net šio meno pirmieji specialistai ateitininkai dabar beveik taip nebesugeba įvertinti savųjų...

Kaip laikraščiuose jau buvo aprašyta, spalio mėnesį Federacija suruošė Chicagoje "vakarą su Mariumi Katiliškiu". Taip iškilmės buvo pavadintos labai gražiai, elegantiškai, naujoviškai, lyg vengiant per daug akcentuoti tas praeities rašytojo penklasdešimtmetinių sukaštutes. Tai buvo jaukus meilės reveransas, kartu pasaldinimas sulindėjusiam apysakininkui simpatijų medumi. Ir kiek daugiau: - Šviesos-Santaros Federacija, susidedanti tuo tarpu dar ne iš milijonierių, pirmą kartą išeivijoje rašytojui paskyrė 2,500 dolerių kūrybinę stipendiją. Su tiek pinigų pusę metų, o labai susispaudus net kiek ilgiau galima išgyventi ir -- tik rašyti...

Iš katalikiškų sluoksnių tekdamo girdėti, kad kai kada čia būdavo skiriamos saviesiems stipendijos bei pašalpos mokslo ar partinės politikos darbams. Bet stipendija literatūros darbui dirbti buvo paskirta, berods, pirmą kartą Amerikoje. Ir nepriklausomoje Lietuvoje tokių stipendijų tik kūrybiniam literatūros darbui aš kažkaip neprisiimu, jei neskaityti retų atvejų, kai plačiažirnis tautininkų švietimo viceministras Kazys Masilionas kai kada išrūpindavo užperėtiems rašytojams Petriui Cvirkai ir Liūnei Januškytei tukstantį kitą litų po Vakarų Europą pavažinėti...

Vaitekūnų dvaro verandoje kalbėjomės tada su Katiliškiu, mes du ne "liaudies draugai", o proletarai, kuriems labai reikalinga iškilesnių sluoksnių draugystė. Kalbėjomės kaip ir liūdnai ir net vėsoškai, taip aštriai jausdami, kad mūsų gyvenimo vėlinava vis didėja. Marius tada dar nieko nežinojo ir gal net nenujautė, kad gaus stipendiją ir turės atsakingiausią pusmetį visame savo amžiuje.

Būtų gal nors kartą nusišypsos pro barzdą, nebūtų vis kartojęs, jog prasideda išsisėmimas, slėgią pesimizmas, atrepliojasis nebetikėjimas, kad pavyks atlikti nors dalį to, kas norėjusi ir būtų galima. Taip, per metus dar galima parašyti keletą naujų novelių, bet septyni kalavijai skrodžia širdį, ir šv. Marijai Sopulingajai, kai jis tik pagalvojęs apie "miškus, kuriais ateina ruduo". Tik viena šios istorijos dalis parašyta ir išleista, o kitos dvi dalys laukia, beldžiasi ir kankina, ir nėra nė mažiausių vilčių, kad tam bus laiko.

O šviesiečiai-santariečiai diskutuoja, ar nereikėtų filmą sukurti apie miškus! Beveik negalima išaiškinti, kodėl ši Federacija taip apdovanoja filminkais, jau plačiai pasižymėjusiais ar gerai pasireiškusiais: Jonu ir Adolfu Mekais, Pauliu Jasiukoniu, pačiu jauniausiu Romu Šilažu. Bet kad toks sumanymas neliktų tik mėgėjišku bandymu, -- kiek tam reikia pinigų, filmams patyrusių

BRONYS RAILA

gabių aktorių ir pagaliau užbaigto "skripto", nes dar dvį likusių epopėjos dalys nepradėtos rašyti!

O man svarbiau atrodė turėti žvirblis rankoje, negu briedis gijoje, ir daugiau sukau pokalbį ton pusėn. Jau anksčiau mane pradėjo dominti žurnaluose jo išspausdinta pora ištraukų apie šlandieninio lietuvių likimą čia pat Amerikoje, jos miesto tankumyne, ne anuoše lietuviškuose senovės miškuose.

Iš tikrųjų, milijoninė ištiso šimtmečio išeivija savų rašytojų plunksnomis vis dar nesugebėjo meniškaiau atvaizduoti lietuviško žmogaus likimą Amerikoje. Nepasistūmėta pirmyn nei per pastarąjį pusimtį, kai tam pradžią padarė amerikietis Upton Sinclair savo "Raistui". Mėginimų būta, bet vis stigo didesnių talentų, sąlygų ir atmosferos. A. Margerio romanai bei apysakos, Stasio Vaitaičio romanas "Gyvenimo dumble" ir keli kiti bandymai taip ir pasiliko už literatūros ribų. Daugiau vilčių teikė Antanas Tulys ir teikia dabar naujieji ateiviai -- J. Glauda, L. Dovydenas, A. Baronas, dramaturgijoje A. Landsbergis, Vyt. Alant, A. Kairys...

- Tad, Mariu, sakyk iš tikrųjų, kaip su tavo "amerikonišku romanu", kuriuo įkyriai pradėjau domėtis, aną porą ištraukų paskaitys? Iš jų man padvelkė kažkas nauja ir kitiokiška.

- Tai sakytumė, kad ant to šiais metais ir buvau užsisėdęs. Taip jau lyg prie galo varausi. Ir kai kokius 300 puslapių pasieksiu, tai sustosiu ir nuo pradžios pradėsiu obliuoti.

Ir čia Katiliškis pamažu pradėjo atskleidinėti to "amerikoniško romano" atmosferą. Girdi, kaip laikraščiai gražiai rašytų ir per minėjimus būtų kalbama, ne visiems čia Amerikoje iš mūsų taip puikiai sekėsi. Buvo čia dalis lietuviškų žmonių, kurie žuvo, yra ir dabar, kurie žūsta, smunka, suskyla ir išnyksta be pėdsakų.

POPIEŽIUS IR KOMUNIZMAS

Vatikane vykstančiame visuotiniame Bažnyčios susirinkime 450 jo dalyvių pasirašė peticiją šv. Tėvui prašydami per susirinkimą praveisti "aiškų ir iškilmingą komunizmo pasmerkimą". Tos peticijos iniciatorius buvo mažos Segni dioclezijos Italijoje ganytojas Luigi Carli, 50 m. Girdi, jei jau kalbama apie "badą, karą, gyventojų prieauklį ir pilules (gimdymo kontrolei)", negalima nutylėti ir komunizmo reiškinio.

Vyskupas Carli ir jo šalininkai norėtų, kad bažnytinis susirinkimas pakartotų popiežiaus Pijaus XII prieš 16 metų paskelbtą komunizmo pasmerkimą su ekskomunikacijos grąsinimu tos ideologijos skelbėjams.

Popiežius Jonas XXIII tokį pasmerkimą laikė netinkamu ir jį ignoravo. Kaip žinia, jis priėmė

ky. Visai be jokių pėdsakų, mielas! Ak, kiek jau daug mūsų puikių žmonių žuvo Amerikoje, dėl kalbos neišmokymo, profesijos nepraktiškumo, nesuderinimo su nauja aplinka, dėl nostalgijos, dėl vedybinių anarchijų. Labai ir labai žmonės žudo nenusiėkusios šeimos.

O kodėl jie gerų šeimų nesukūrė, nemokėjo, nesugebėjo ar negalėjo? Kodėl vieni angliškai neišmoko, o kiti lietuviškai pamiršo? Kodėl jie neturėjo ir neturi savo namų? Gimta jame krašte jie dažnas būtų buvę puikūs žmonės, teigiami, gal net laimingi. O čia jie nuolat skardžiai žemės, sugrįžta, dingsta, baigia net savižudybėm. Ir jokios jiems užuojautos! Pasimirus tokiame vienišame "valkatai" ar savo gyvenimą baisiai pralošusiam - kai kada niekas net į kapus nepalydi. Jis matas visa tai aplinkui, žinąs, jaučiąs, ir ta baisi slėgtis neduodanti ramybės...

-- O vardą tokiame "amerikoniškam romanui" ar jauturėtum?

-- Ketinu pavadinti "Pirmadienis Emerald gatvėje", ir turiau galvoje Chicago's Bridgeporto gatvę. Bet gal teks galiausiai ir kitaip pakrikštyti.

Man rodos, kad būtų geriau kitaip, nors Emerald žodis ir puikiai skamba, Nelengva rasti gražų vardą giliam vargui.

Prieš dar vieną sykį atsisveikinant, Katiliškis lyg nusišypsavo ir beveik varžydamasis prataria: - Nežinau, ar juoksies ar ne, bet dabar kartais mėgstau parašyti eilėraščius. Šį rytą net tris vienu ypu surezgiau. Tokia lyg ir poezija prozoje...

Nežinojau, ką pasakyti, bet viduje tikrai pradėjau juoktis, ir tai buvo gera išsiskyrimo momentu. Poezija prozoje! Juk Katiliškio romanai ir daugumas apysakų kaip tik yra dažniausia poezija prozoje. Iš čia jo raštų stiprybė ir grožis, tam ir vakarai jam ruošiami. Čia jo iškilumas ir reata mūsų mechanizuoto pasaulio puošmena -- poietinis alsavimas gyvenimo prozoje. Mano įsitikinimu, drauge ir tam tikras pavojus. Beveik perteklius!

Galima nebent tikėtis, kad "stipendijos" mėnesiai duos jam daugiau laiko išvengti poezijos pertekliaus. Mat, grožinė proza irgi turi savo pusiausvyrą ir saikus.

Chruščiovo žentą Adžubėjų ir savo enciklikoje "Taika žemei (Pacem in terris) jis užsiminė marksizmo ir bažnyčios koegzistenciją.

Jono XXIII koegzistencijos politika privėdė prie tam tikro atpalaidavimo santykiuose tarp bažnyčios ir satelitinio režimų, tačiau pačioje Italijoje gerokai pasitarnavo komunistams. Kompartija Joną XXIII vadino "susitaikymo popiežium" ir jos pareigūnai savo rinkiminėje propagandoje dažnai cituodavo popiežiaus posakius.

Povilas VI ilgesnį laiką svyravęs tarp koegzistencijos ir šalitojo karo šalininkų, tačiau vėliau apsisprendęs už savo pirmą politiką. Jo patikėtinis monsinjoras Agostino Casaroli apsilankė Budapeste, Prahėje ir Varšuvoje. Šiuo metu eina pasitarimai dėl diplomatinių santykių tarp Vatikano ir Jugoslavijos atnaujinimo.

Italijos komunistams Povilas VI davė suprasti, kad juos priima kaip pasikalbėjimo partnerius. Jis pareiškė, kad įtraukęs savo maldas mirštantį komunistų vadą Palmiro Togliati ir peržiūrėjęs komunistų laikraštį "L'Unita".

Romoje šiuo metu manoma, kad popiežius tikriausiai privačiai priimsis Sovietijos užs. reik. ministrą Gromyko, jo numatyto sausio mėn. vizito Romoje proga. Tai būtų pirmasis popiežiaus susitikimas su sovietų vyriausybės nariu. Be to, popiežius rengiasi gegužės mėn. apsilankyti Lenkijoje ten minint 1,000 metų katalikybės priėmimo sukaktį.

Pasak Der Spiegel, vyskupas Carli ne tik nori sutrukdyti tokią koegzistencijos politiką, bet ir įspėti Vatikanas dėl tos politikos gali susilaukti priekaištų, lygiai taip pat, kaip dabar kai kas priekaištuoja Pijui XII dėl viešo nepasmerkimo nacių ir žydų.

Tačiau Carli neturi labai didelio pasisekimo. Eilė žymių bažnyčios kunigaikščių yra kitos nuo

BALFAS IŠLEIDO DAUGIAU NEGU SURINKO

Spalio mėnesyje Balfas Centras turėjo arti 6,000 dolerių pajamų, o buvo priverstas išleisti virš 12 tukstančių. Taigi nuo liepos 1 d. iki spalio mėn. pabaigos Balfas išleido 12,139 dolerius daugiau, nei surinko.

Šiuo metu dauguma Balfos Centrai siunčiamų aukų yra nominuotos, yra nurodoma kam pinigų perduoti, tačiau ateina daugybė prašymų, kuriuose nepasakoma, iš kur pinigų gauti.

Bendrai šalpai Balfas spalio mėnesį gavo tik 2,671 dolerį, o reikėjo sumokėti už 30 siuntinių Sibiro kankiniams 2,145 dol., išsiųsta dar 37 rūbų siuntiniai Lenkijos lietuviams, 7 Vokietijos lietuviams ir 9 siuntiniai su knygomis į Pietų Ameriką.

Į įvairius kraštus išsiųsta pinigine Balfos šalpa spalio mėnesį siekė 5,524 dolerius.

Balfos vadovybė tikisi, kad Balfos rudens vajai papildys aruodus ir gražus Amerikos lietuvių šalpos darbas nesustos ir net nesumažės.

NEBETURIMA KNYGŲ, NEBĖR RŪBŲ.

Balfos Centras buvo paskelbęs knygų vajų ir surinktos knygos jau beveik visos išsiųstos, o jų dar daug kas prašo. Ypač prašoma vaikams pasiskaitymo knygelių, elementorių. Tokių knygelių Balfas negavo ir nežino kur jų gauti.

Balfos rūbų ištekliai taip pat visai išsibaigę, o jų vis dar prašo, ypač Lenkijos lietuviams. Balfos Centras neturi nei vežimo, nei tarnautojo, kad rūbų parinkti, todėl visus geradarius prašo ne tik padovanoti rūbų, bet ir juos į Balfos Centrą atgabenti (105 Grand St., Brooklyn, N.Y.). Visos dovanos Balfui yra Tax Deductible.

BALFO SKYRIAI JUDA

Visa Amerika jaučia, kaip stipriai vedamas Balfos vajus Chicagoje. Tai paskatina visus JAV lietuvių pajudėti, ypač beartėjanti Padėkos Diena ir Kalėdų šventės primena šventą pareigą prisiminti vargą kenčiantį lietuvių. Nuo Pacifiko iki Atlanto lietuvių kolonijose pajudėjo balfininkai, pareiklaudami iš Centro kvitų knygelių, aukų lapų, padėkos diplomų. Centre yra dar šiek tiek Sibiro liuksusinių maldaknygių, kuriuos siunčiamos į skyrius, kad būtų kuo pagerbti Balfos veikėjus,

monės. Taip Olandijos kardinolas Alfrik pareiškė: "Kas turi būti pasmerkta komunizme, tas jau buvo daug kartų padaryta. Nėra jokio reikalo tai dar kartą pakartoti".

O Antiochijos patriarchas kardinolas Maximos IV nurodė: "Mes neesame reikalingi banalaus pasmerkimo, o Evangelijos Dvasios, kuri mus išvaduoja iš ateizmo".

Pagaliau Lenkijos kardinolas Wyszinski paneigė Carli nuomonę, kad toks pasmerkimas praverstų Bažnyčiai Sovietų satelitų valstybėse, pastebėdamas: "Jei mes jau kalbame apie pasmerkimą, tai mes turime lygiai taip pat praeiti liberalų kapitalizmą kaip ir bedievišką komunizmą."

(vm)

apčiuopiamai padėkoti bent duosniausiems aukotojams.

NEW YORKO BALFO SKYRIUS PRADEDA VAJŲ

Dėl visiems gerai žinomo žygio į Jungtines Tautas (lapkričio 13 d.) N.Y. Balfos vadovybė šiemet suvėlavo savo piniginių ir rūbų vajų. Vajus numatoma pradėti lapkričio 15 d. New Yorko apylinkės lietuvių fiziškai neįmanoma aplankyti, todėl aukų ir rūbų bus prašoma laiškais. Vajus planuojama užbaigti gruodžio mėnesio viduryje, tačiau Balfos meno vakaras numatomas sausio mėn. pabaigoje. Skyriui pirmininkauja akt. V. Žukauskas.

LDENO BALFO SKYRIUI 20 METŲ

Spalio 31 d. Linden, N.J. balfininkai paminėjo savo jubiliejų. Per 20 metų negausi Linden, N.J. lietuvių apylinkė suaukojo Balfui apie 5,000 dolerių, pristatė į Centro sandėlius daug tukstančių svarų rūbų, bei sudarė labai daug darbo ir buto garantijų, kad tremtiniai galėtų atvykti į JAV.

Skyriaus steigimo iniciatoriai ir vadovai buvo p.p. S. Čerienė-Mulks, Liudvinavičiai, Prapuoleniai, Varneckai, Degučiai, Samatauskai ir kiti. Jubiliejaus proga jiems buvo įteikta Sibiro lietuvių maldaknygė. Jubiliejinį parengimą organizavo p. S. Čerienė-Mulks, ponij padedama. Mėnėjime visą laiką išbuvo ir Linden majoras Grigaliūnas (lietuvis), kuris visada rėmė Balfą. Balfos reikalų vedėjas padarė ilgesnį pranešimą iš savo kelionės po Europą, bei nušvietė dabartinę Balfos veiklą. Be gražios meninės programos buvo parodytos ir pasaulinės parodos filmas.

GAUTINGENO SANATORIJOJ MIRĖ JUOZAS VAIVADA

Spalio 22 d. Gautingene, Vokietijoje mirė ilgametis Balfos igaliojtinis ir TB ligonis J. Vaidada. Daugelį metų Vaidada priimdavo ir išdalindavo draugams ligonims Balfos maistą, rūbus, pinigus. Su nelaimės draugais taip pat dalinavosi savo asmeniškomis dovanomis, parašydavo jiems laiškus, parpdindavo spaudos knygų, kad tik ligoniai galėtų kaip nors pajvairinti nuobodų sanatorijos gyvenimą. Kai Balfos vadovybė neseniai lankė sanatoriją J. Vaidada užtikrino svečius, kad vokiečiai yra labai humaniški, maistas pakenčiamas, vaistų bent pagrindinių yra, tik visiems trūksta sveikatos, geros nuotaikos, visus kankina Tėvynės ir artimųjų, pavergtų giminių ilgesys. O sanatorijos ligoniai nieko negali pasiusiti saviesiems. Dar neseniai Vaidada rašė Balfui: "Vieniems reikia maisto dasipirkti, kitiems vaistų, vaisių, mineralinio vandens prieirėlia. Išlaidų susidaro klrpykloje, reikia drabužių, avalynę patiems pasitaisyti... Kad būtų markų, juk galima autobusų ir į kiną nuvykti...". Balfas kartas nuo karto pasiunčia sanatorijos lietuviams, kurių dar liko dešimt, po kelius dolerius. Daugiau neišgali.

K.L.J.

Skaityk ir platink DIRVĄ

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS! PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PETIKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

JONAS RIMŠA

Amazonės džunglių dailininkas Clevelande

Jonas Rimša, garsusis mūsų tautietis dailininkas, kuri Argentinos žurnale Clarin meno kritikas Antonio Chas vadina "Rimša: El Gaugin de la Selva Americana" (Rimša: Amerikos džunglių Gauginas) jau Clevelande. Šį sekmadienį, lapkričio 14 d. Gallery International patalpose atidaroma jo pirmoji Jungtinėse Amerikos Valstybėse paroda, kurioj bus išstatyta virš keturiasdešimt tapybos ir akvarelės kūrinių.

Jonas Rimša Lietuvą apėjo prieš 40 metų. Jo tėvas, garsus Kaune siuveljas, norėjo, kad sūnus irgi būtų siuvelju, bet Joną daugiau viliojo teptukai negu žirkulės. Po trumpo buvimo Vienoje, kur pradėjo pirmąsias tapybos studijas, išvyko laimės ieškoti į Pietų Ameriką.

Kaip ir kiekvienam ateiviui svetimame krašte nelengva būna prisiminti ir įsikurti. Taip ir Rimšai pradžioje buvo sunku. Vargo spaudžiamas turėjo griebtis įvairių amatų, dirbti plantacijose, kasyklose. Vaikščiodamas kiaurais batais ir pusbadžiu gyvendamas Buenos Aires, vakarais lankė meno mokyklą, nedrįsdamas tėvo prašyti, kad padėtų.

Pagaliau 1932 metais Buenos Aires meno mokyklos suruoštoj parodoj Jonas Rimša pirmą kartą pasirodė viešai su savo kūrinių ir iš karto kritikų buvo pastebėtas. Pavyko parduoti net keletą kūrinių. Tačiau Argentina jo troškimų nepatenkino. Jis norėjo surasti tikrąją Ameriką, pamatyti jos veidą ir sielą. Jį traukė egzotiškoji spalvinga Bolivija su savo slėpininga gamta ir su seniau-

damas kontaktą su primityvia gamta, jis vis žengia tobulėjimo keliu. Todėl jis ir turi panašumo su Gauguinu, nes ir šis didysis maestro tropikuose rado savo plastinių problemų išsprendimą".

Rimša, kaip Gauginas yra tapytojas džunglių, kur nėra amžiaus, nei laiko, nei praeities. Tenai tėra tik amžina jaunystė, audringos jėgos veržimasis.

Rimšos darbai pasižymi savo linijų ryškumu, puikiu spalvų suderinimu ir nuotaikos raiškumu. Kiekvienas jo paveikslas turi būdingą nuotaiką, tiksliai vaizduojančią kiekvieną jo tapomą daiktą.

Rimša nuolat šypsosi švelnia ir širdinga šypsena. Kalba taip pat švelniai, aiškiais, ramiais žodžiais. Be mostų. Mėna santūri ir paprasta. Nėra staigumo, nei karštumo jo asmenyje. Ir jo kūryba tokia pat, be egzaltacijos, bet su aukščiausio grožio ir absoliutaus tobulumo išraiška. Jo technika išbaigta. Jo darbų atlikimas eina tiesia kryptimi, kuri iš lengvo ryškėja nuo mažytės detalės iki didelio brūkšnio. Spalvose jaučiamas kultūringo žmogaus švelnumas, tikrumas,

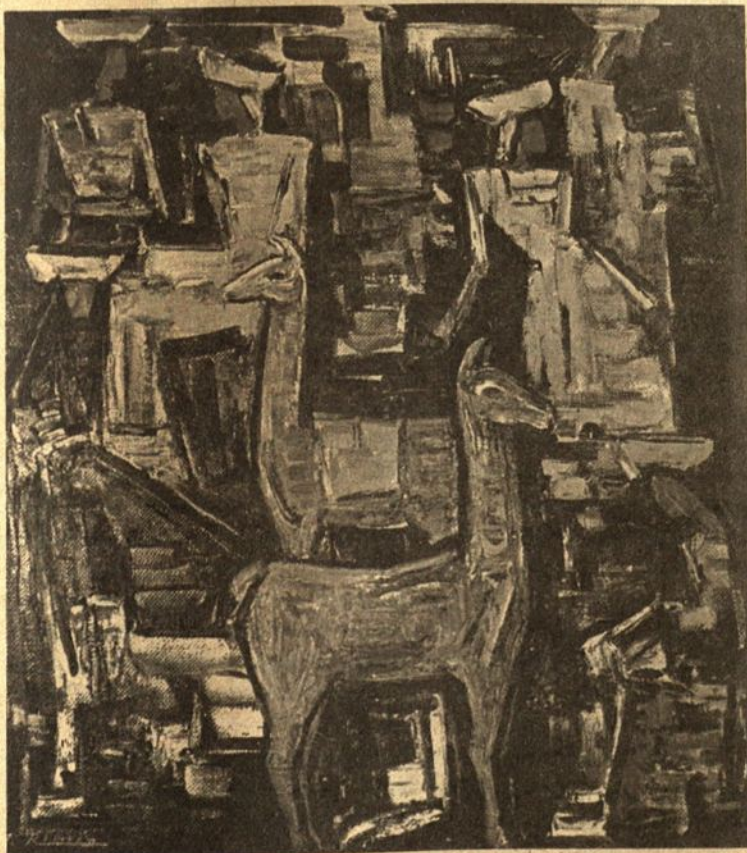
Jonas Rimša

Slėnio moterys (aliejus)

Jonas Rimša

Tarp palmių (aliejus)

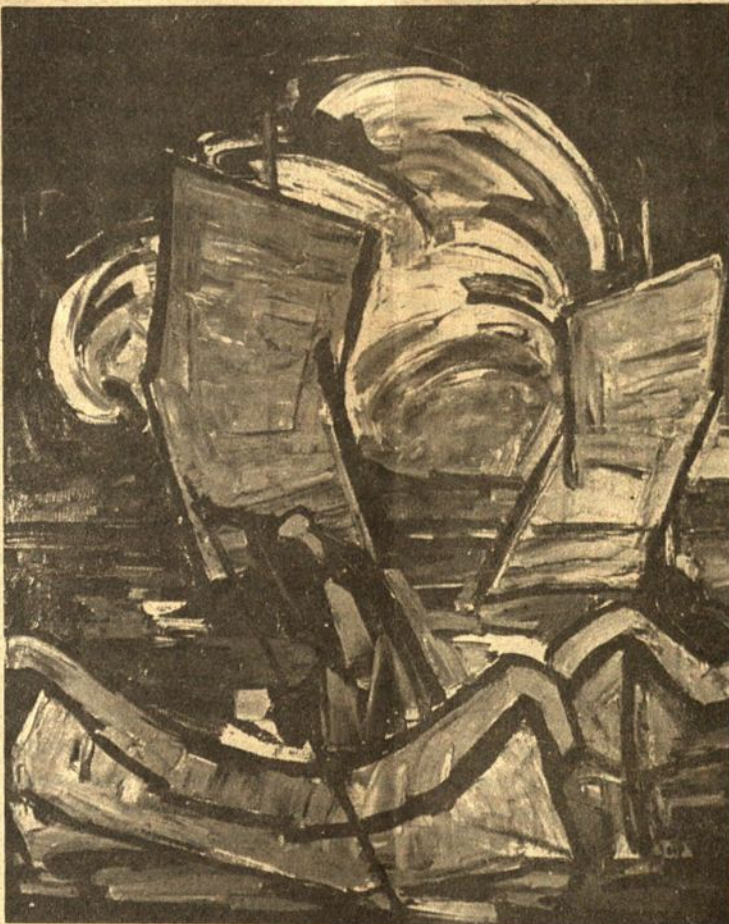
Jonas Rimša

Inkų prisiminimas (aliejus)

Jonas Rimša

Oruro veiniai (aliejus)

Jonas Rimša

Titikaka ežere (aliejus)

Jonas Rimša

Koncertas (aliejus)

santūrumas. Jo indėnai sutaurinti, kaip tik dėl to žmogiško pajautimo, kurį galėjo sugauti giliai suprantančiu ir išlavintu europiečio mentalitetu. Rimšos darbuose charakteringa ritmas ir harmonija.

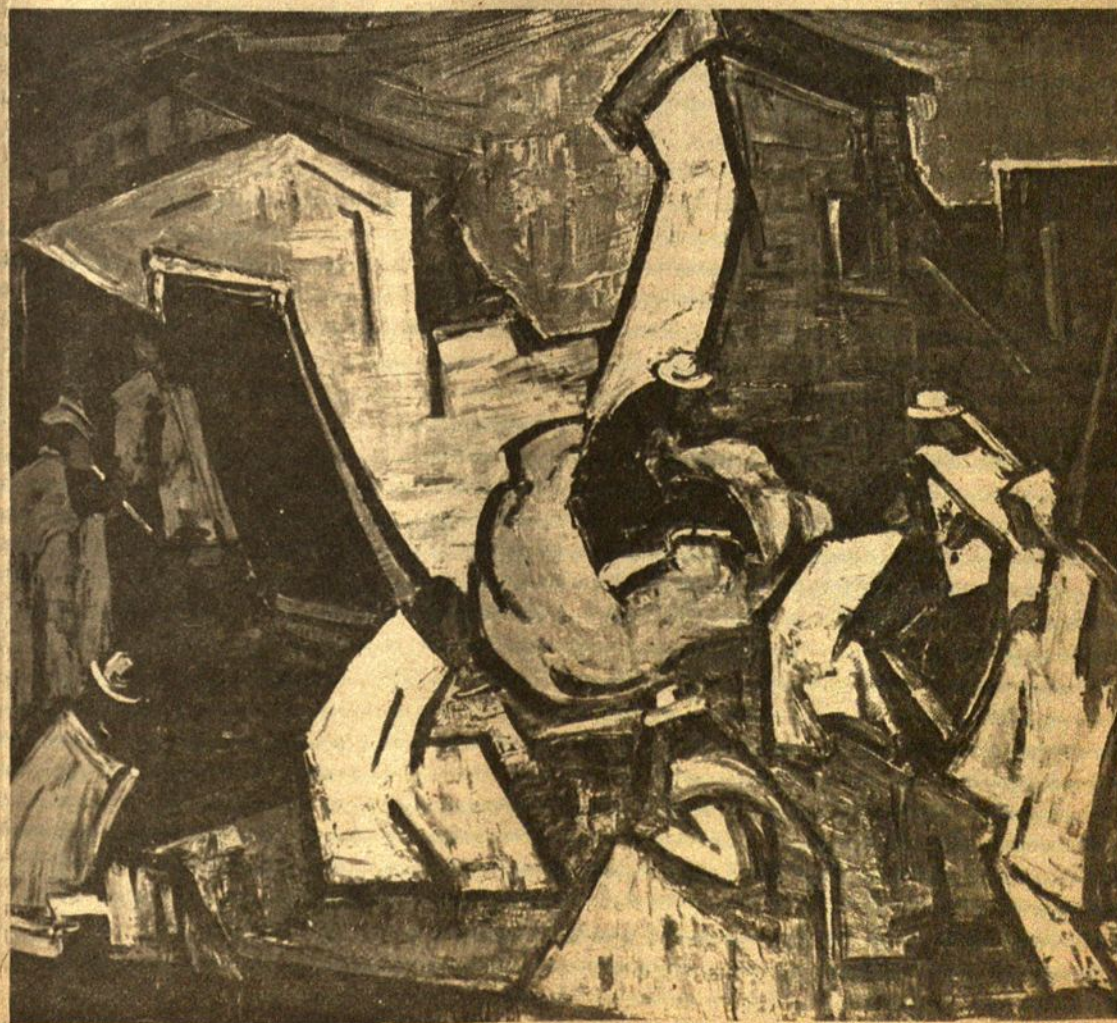
Bolivijoje meno kritikai pripažino, kad jis įnešė naują srovę "rimšizmą". Jam pirmam pasisekė savo paveikluose atskleisti nuostabią Bolivijos plokštakalnių gamtą ir šios egzotiškos šalies žmonių dvasios pasaulį.

Bolivijos vyriausybė, įvertindama jo nuopelnus

krašto kultūriniam gyvenimui, apdovanojo aukščiausiu El Condor de los Andes ordenu. Bet gyvenimas Bolivijoje (15,000 pėdų aukštumoje) ardė jo silpną sveikatą ir jis turėjo grįžti į Argentina.

Rimšos kūrinių turi įsigiję daug muziejų ir privačių kolekcionierių Argentinoje, Bolivijoje, Peru, Anglijoje, Australijoje, Pietų Afrikoje, Europoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Tikimasi, kad po šios parodos nemažai jo darbų pasiliks ir Clevelande.

(nk)

Jonas Rimša

Aimarų žventė (aliejus)

LONDON, Ont.

JAUNA AKADEMIKĖ

Spalio mėn. 29 d. Western Ontario universitetą baigė ir B. A. diplomą gavo Londonišką Vidaus Čegytę. Jos pagrindinė mokslo šaka — istorija ir ketina būti mokytoja. Todėl ji pasilieka studijoms tęsti dar vienus metus, kad gauti ir gimnazijos mokytojos teises.

Pažymėtinas jaunos akademikės darbštumas. Universitetą baigė per dvejus mokslo metus ir dvi vasaras, t. y. trumpiausiu galimu laiku.

Labai džiaugiasi ir turi kuo pasididžiuoti Vidos tėveliai, malonūs ir taurūs lietuviai. Džiaugias ir visa maža Londono kolonija, o ypač skautų vietininkija, kur sesė Vida buvo viena geriausių skaučių, o dabar kaip vyresnioji skautė našiai dirba vadovavimo darba.

Praeitą sekmadienį parapijos salėje, per kat. moterų susirinkimą pirmasis jaunai akademikei ranką paspaudė parapijos klebonas, o mažosios skautės, rožėmis nešinos, atėjo scenon sesės Vidos pasveikinti ne tik savo, bet ir visu organizacijų vardu. Sujaudinta Vida trumpai atsakė: Dirbsiu Tėvynei Lietuvai.

NAUJA PAJĖGA MOKYKLAI

Londono šeštadieninė mokykla susilaukė labai stip-

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŽINIOS

Krašto Tarybos pareigūnai

Spalio 11 d. Krašto tarybos suvažiavime išrinktoji valdyba spalio 14 d. pirmame posėdyje oficialiai pasiskirstė pareigomis: A. Rinkūnas — pirmininkas; Stp. Kairys — vicepirmininkas ir kultūros komisijos pirm.; L. Tamošauskas — sekretorius; S. Čepas — išdinininkas; kun. A. Žilinskas — informacijos reikšams; E. Miliauskas — švietimo komisijos pirm.; J. R. Simanavičius — santykiams su kitomis tautomis; O. Indrelienė — šalpos fondo pirmininkė ir G. Rinkūnaitė — jaunimo sekcijos pirmininkė.

Naujas Krašto Valdybos adresas yra 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Tel. 535-9397.

Iš naujosios valdybos sudėties matyti, kad įvesta keletas naujovių. Nebėra Kultūros Fondo, kadangi Krašto Taryba suspendavo jo statutą. Vietoj jo sudarytos atskiros komisijos — kultūros ir švietimo. Taip pat naujas dalykas — jaunimo sekcija.

Statuto pakeitimas

K. L. B. Šeštosios Krašto tarybos pirmoji sesija, išklausiusi Windsoro apyl. pirm. P. Jonuškos pasiūlymus statuto keitimo reikalu, nutarė: a) K. L. B. T. rinkimų taisyklių — pa-

rios pajėgos; j IV-VII skyrių atėjo tėvynės pažinimo, istorijos bei geografijos dėstyti kvalifikuota gimnazijos mokytoja Gražina Petrauskienė.

Ji prieš kelis metus aukso medaliu yra baigusi Western Ontario universitetą ir aukšt. mokytojų kursus. Dabar ji moko Londono apylinkės gimnazijose. L. E-ta

ragr. 22 pakeisti sekančiai: Balsavimas Kanadoje vyksta vieną ir tą pačią dieną. Balsavimo valandas nustato apylinkės rinkimų komisija, bet balsavimui skirtas laikas turi būti netrumpesnis, kaip 8 valandos. Paragr. 24 perrašomas sekančiai — Apylinkių ir seniūnijų balsavimo būstinės bei balsavimo laikas skelbiamas spaudoje ir kitais būdais ne vėliau kaip 2 savaitės prieš balsavimo dieną.

Rezoliucijos

K. L. B. Krašto Tarybos Pirmosios Sesijos rezoliucijose, K. K. Taryba įpareigoja Krašto Valdybą bei apylinkės bendradarbiavimą sustiprinti ir remti mažas bei tolimes apylinkes ne vien kultūriniai, bet ir finansiniai.

Krašto Valdyba taip pat įpareigota, susitarus su P. L. B. Valdyba, organizuoti P. Amerikos lietuvių bendruomenių šelpimą per Šalpos Fondą, ir studijuoti lietuvių imigracijos iš Pietų Amerikos reikala ir jam paškėjus praktiškai padaryti viską, kas galima, kad toji naujoji imigracijos banga prasidėtų.

Jau kuris laikas Kanado-

je yra keliamas reikalus trečiajai tautų grupei (ne anglų ir prancūzų) stipriai suorganizuoti ir vieningai reikštis krašto kultūriniam ir politiniam gyvenime. K. L. B. Krašto Taryba šiai minčiai pritaria.

K. T. taip pat pritaria sumanymui leisti Lietuvių Enciklopediją anglų kalba, ragindama visus Kanados lietuvius šį naudingą užsiėmimą paremti.

Savo rezoliucijose, Krašto Taryba sveikina Jaunimo Kongreso iškeltą mintį turėti Krašto valdyboje jaunimo sekciją, išjudinti jaunimą apylinkėse. Centralizuotai jaunimo veiklai įvykdyti K. T. siūlo apylinkėms išigyti Jaunimo Centro pastatą.

Gražiai praėjus Pirmajam Kanados Liet. Jaunimo kongresui K. T. dėkoja kongreso komitetui, jo dalyviams ir jį sveikinusiems visuomenės atstovams bei vadams. Taip pat dėkoja visiems sveikinusiems šią VI. Krašto Tarybos pirmąją sesiją. Padėka tenka ir Šv. Jono parapijai Toronte, šią sesiją priėmusiai ir globojusiai.

Šiuo Taryba reikią padėką Valdybos pirmininkui dr. P. Lukoševičiui, visiems valdybos nariams, ir Kultūros Fondo, Šalpos Fondo, Tautos Fondo, Politinio Komiteto, Garbės Teismo ir kitų padalinių vadovybėms.

IPUSĖJO BALFO RINKLIAVA

Nors Petras Šilas be tiesioginių Balfų vėjus vykd, k-to pirmininko pareigų, dar yra Gage Parko Balfų skyriaus pirmininkas ir turi darbo išk ausį, visdėlo nutaikau progą ir paklausiau:

-- Kodėl ir vėl pradėtas Balfų vėjus?

-- Mano supratimu tautoj, bendruomenėj — valstybėj geriausia būtų, kad bendru (statyminiu) keliu visi žmonės būtų aprūpinami nepriklausomai ar nelaimės atvejais, kad nebūtų vargo ar skurd. Tačiau pilnumoj to nėra ne tik valstybėse, stipriai besirūpinančiose socialiniu žmonių aprūpinimu, bet ir turtingoj Amerikoje, tad ką bekalbėti apie padėtį okupuotoj Lietuvoj, kur klesti suaukta santvarka ir grubuoniški metodai. Balfas turi sukaupti lėšas. Praktika parodė, kad lėšų teikimas yra geriausias atliekamas, asmeniškai žmones apilankant.

-- Ar daug yra šelptinų vargstančių lietuvių?

-- Ir Lietuvos Dukterys Chicagoj turi 50 nuolat globojamų lietuvių, o atsitiktinai sušelpiamų lietuvių skaičius žymiai didesnis. Už geležinės uždangos tikrai yra daug didesnis vargstančių lietuvių skaičius.

Žmoniškumas reikalauja šelpti ir vargą patekusius lietuvius. Gi vargstančius okup. tėvynėj šelpti yra mūsų moralinė pareiga.

-- Kokia Šalpos forma vartojama praktikoje?

-- Nemaža lietuvių saviškus stipriai parėmė. Bet nepalyginamai yra daugiautokių, kuriems nebūtina reikalinga medžiaginė parama, o tuo pačiu ir dvasinė pasipirtis. Režimo žmonės pyksta, kad iš užsienio siunčiami siuntiniai, nes tai suduoda jų propagandai smūgį, pademonstruojant, kad lietuviai būdami tremtyje laisvajame pasaulyje yra geriau pakilę ekonomiskai, negu jų broliai, būdami savo tėvynėje okupuoti. Daugiausia yra reikalinga naujų rūbų ir vaistų, o Suvalkų trikampio lietuviams -- vartotų rūbų. Vokietijos lietuviams -- piniginės šalpos, gi P. Amerikos lietuviams -- spausdintų knygų, žurnalų.

-- Kokias naujoves įvedė Balfų vėjus rinkliavą vykdam?

-- Štai svarbiausios naujovės: išspausdinti aukotojams pranešimai, kurie paliekami aukotojams namuose, kai aukų rinkėjai pirmą kartą neranda namuose, pranešant, kada atvyks sekantį kartą. Praktika parodė, kad profe-

sijų žmonės vieni kitus geriau pažįsta ir jie savo tarpe aukas sėkmingiau surenka. Todėl gydytojų ponios su Balfų direktore Dalia Bobeliene iš gydytojų ir inžinierių ponios su inž. Jonu Bariu renka sėkmingai aukas. Išskirtinai pasižymėjusiems lietuviams aukotojams numatyta įteikti Sibiro lietuvių parašytą maldaknygę ir specialius pažymėjimus.

-- Ar Balfų rinkliava vyksta sėkmingai?

-- Balfų rinkliava jau įpusėjo. Iš turimų duomenų matyti, daugiausia pastangų parodė Marquette parko skyrius, be to ir kiti Balfų skyriai šiais metais parodo savistovumo bei aktyvumą, bet kai kuriems trūksta rinkėjų. Noriu padėkoti visiems prisidėjusiems prie rinkliavos vykdymo, ypač rinkėjams, kartu prašau įsijungti į rinkėjų eiles jaunimą, kuris visada buvo aktyvus Balfų talkininkas. Tik tada sėkmingai Balfų vėjus pasibaigs, kai visi lietuviai pagal savo išgales jausdami savo šventą pareigą vargstantiems savo broliams paaukos. Lai nė vienas lietuvis nepasilieka neaukojės Balfų vėjus vykdomai šalpai, -- baigė savo pasikalbėjimą vykd, komiteto pirm. Petras Šilas.

L.P.Š.

SENUKAI RAŠO BALFUI

Du senukai iš Vokietijos rašo Balfui:

"Esame nesveiki, baisiai kanina miglos; kai uželna, tai taip ir laužo visus kaulus. Dirbti nieko negalim, per visą vasarą padarėm tik dėžutę, kelius vyčius, bet ir tu nér kur dėti, nes vokiečiams jų nereikia, o lietuviai biedni... Už bet kurią paramą būtumėm labai dėkingi".

JĮ ŠAUDĖ LIETUVOJ, IŠEJO IŠ PROTO BRAZILUJ

Tremtinio, inteligento draugai rašo Balfui iš Brazilijos: "Jis mums brangus žmogus. Metus lai ko buvo kankinamas bolševikų kalinėjimuose. Ne kartą buvo statomas prie sienos sušaudymui... Dar ne senas, vos 52 metų, bet... jis apsirgo proto liga. Išlaikymas labai sunkus, reikia bent 77 dorių mėnesių, o Brazilijos valdžia nei centu neprisideda. Verkiame reikla pagalbos. Mes, lietuviai, turime jį išlaikyti..."

Skaityk ir platink DIRVĄ

BALTIMORĖS LIETUVIŲ ŽINIOS

• ALT S-gos skyriaus narių susirinkimas įvyko spalio mėn. Buvo valdybos patiekta gana plati susirinkimui darbotvarkė.

Prieš pradėdant svarstyti dienotvarkę, pirmininkas Vl. Bačanskas skyriaus vadu pasveikino Motiejų Korasą š. m. rugsėjo 10 d. suaukusį 70 metų amžiaus. Palinkėjo sveikatos ir likti kaip ir ligi šioliai aktyviu skyriaus nariu.

Perskačius paskutiniojo susirinkimo protokolą skyriaus pirmininkas pranešė apie įvykusio ALT S-gos seimo eigą.

Skyriaus atstovas BALF valdyboje pranešė, kad šiais metais nusistatyta parengimo nedaryti, nes duoda mažai pelno, bet vykdyti rinkliavą. Bus rinkėjų lankomasi i namus. Atstovas Tautiškame Knygynė nusiskundė, kad šiais metais knygyne vadovybė nebesuruosė kasmetinės loterijos knygų pirkimui ir knygyno papildymas naujais leidiniais žymiai sumažėjo. Atstovas L. Organizacijų Taryboje pranešė, kad kol kas didesnės veiklos neparodyta ir nepradėta ruošia, kaip ir kas metai, vasario 16 d. banketo.

Po pranešimų paskaityti gautieji iš Centro Valdybos aplinkraščiai ir dėl jų pasisakė.

Aptarti ateities darbai. Numatyta šiais metais ir ateinančių pradžioje surengti po vieną kultūrinį rengimą: filmas iš lietuvių gyvenimo, meno paroda, koncertą. Susirinkimas praėjo darbingai, atsilankė daugiau pusės skyriaus narių. Visi nariai už šiuos metus apsimokėjo nario mokesť ir atsiskaityta su Centro Valdyba.

• Nepaprastas, didingas ir iškilmingas Baltimorėje rengimas lapkričio 28 d. Lietuvių Svetainėje. Tą dieną bus Čiurlionio Ansamblio koncertas ir jo sidabrinės sukakties minėjimas.

Čiurlionio Ansamblio kvietimas Baltimorėje buvo keliamas žymiai anksčiau vietos LVS Ramovės sk., kai jisai dar puikiai veikė. Vėliau ir Bendruomenės vadovybės buvo nagrinėjamas kvietimo klausimas. Bet vis nuslinkdavo, kai pradėdavo valdybos svarstyti išlaidas.

Šį kartą sumanymas pakviesti Čiurlionio Ansamblių atsirado pas populiarius Baltimorėje maisto produktų prekybininkus Albina ir Joną Jakubauskus. Pas juos gimė ne tik sumanymas, bet atlikti ir visi darbai ryšyje su kvietimu koncerto paruošimu ir pravedimu. Kai jau visi darbai dėl koncerto ir pagerbimo iki smulkmenų atlikti, tai tada savo gražion sodybon p.p. Jakubauskai sukvietė Baltimorės veikiančių lietuviškų organizacijų vadovybes galutiniam aptarimui.

Tame pasitarime p. J. Jakubauskas pranešė, kad koncertas ir Čiurlionio pagerbimas turėtų vykti lietuvių organizacijų vardu. Jisai liekasi kaip reikalingi vedėjas. Tarp kitko, jisai pasakė priežastį, kuri jį paskatino Čiurlionio Ansamblių išsikviesti. Vilniuje 1941 m. jam teko dalyvauti Čiurlionio koncerte bolševikinės Sov. S-gos okupuotoje Lietuvoje. Tada buvo sukeltos tokios ovacijos, kad rodėsi subyrės salės sienos ir pakils lūbos. Šis koncertas p. Jakubauskui palikęs neišdildomą įspūdį visam gyvenimui. Todėl jisai ir nori duoti galimybės išklausyti Baltimorės lietuviams.

Šio koncerto ir pagerbi-

mo paruošime savo sumanymais ir patarimais prisidėjo įtakingas ne tik lietuvių, bet ir Baltimorės visuomenėje ir miesto administracijoje advokatas W. F. Laukaitis. Prie šio rengimo pasisiekimo ir didingumo bei nepaprastumo ne tik patarimais, bet ir darbu labai aktyviai prisidėjo p. Laukaitis ir kun. Pugevicius. Pastarasis jaunas, pilnas energijos ir didelio noro lietuviams pasitarnauti, turi gana svarbias pareigas vietos vyskupijoje. Jisai yra čia gimęs, augęs ir mokslus išėjęs, Lietuvos nematęs.

Šių dviejų asmenų dėka tikimasi, kad koncerte ir pagerbime dalyvaus Marylando gubernatorius ir Baltimorės miesto burmistras. Taip pat koncerte bus Amerikos spaudos ir televizijos reporteriai. Su spaudos atstovais p. Laukaitis prieš koncertą turės pasikalbėjimą.

Pagerbimas įvyks tuojau po koncerto Lietuvių Svetainės apatinėje Klevų salėje. Pagrindiniu kalbėtoju bus p. Laukaitis.

Vykusiam organizacijų atstovų pasitarime, kai pas kuriuos dalyvių kilo mintis, o kaip bus su išlaidų padengimu, P. Jakubauskas pasakė, kad visas galimas likutis bus atiduotas BALF, gi dėl galimo nedatekliaus (nors jo nesitikima) organizacijos nebus varginamos. Tame pačiame pasitarime išryškėjo, kad p.p. Jakubauskai jau turi tolimesniai ateičiai planus panašaus lygio rengimų suruošimui. Pereitais metais jų pastangomis ir darbu su dideliu vispusišku pasisekimu praėjo New Yorko vyrų choro, muz. Baltrušaičio vadovaujamo, koncertas.

Taigi, š. m. lapkričio 28 d., sekmadienį, 2 val. po pietų punktualiai įvyks Čiurlionio Ansamblio koncertas, o po jo ansamblio 25 metų sukakties proga pagerbimas.

Į koncertą bilietai \$3.50, į pagerbimo vakarienę — \$3.00. M. K-a

LIETUVOJE

• "Nemunas", Lietuvos kaimų rajonuose veikianti sporto sąjunga, turi pagrindą užpatentuoti sugalvotą naują sporto šaką, kurios pirmasis išbandymas įvyko spalio 23-24 dieną, Viešvilėje.

Tai yra traktorininkų varžybos dirvą arti. Susirinkę traktorininkai ne tik iš Rambynio, Priekulės ar Jurbarko, bet ir nuo Vilkaviškio, Ukmergės, Švenčionių, po dešimtį važiuoja Viešvilės kolūkiu ("Tėvynės") pūdymus bei ražėnas ir arė, o agronomai — teisėjai tikrino, kas geriau ir greičiau aria. Tikrino taip pat ir paskirų traktorių modelių trūkumus. Kadangi ligi šiol tokio sporto dar niekur nebuvo, tai pirmųjų tokių rungtynių pasižiūrėti buvo atvykę stebėtojai net iš Maskvos ir Voronežo.

Savo praktine reikšme toks sportas prasmingesnis už automobilių ar motociklų lenktynes, bet itin reikšmingas ir naudingas jis buvo Viešvilės kolūkiui, nes tai sekmadienį lenktynininkai suarė didelius jo laukų plotus.

"Nemuno" sportininkų vadovybė, tačiau, nesiribojama tuo grynai pacifistišku sportu — dirvų arimu. Traktorininkai taip pat rungtyniavo ir militaristiško sporto srity — šaudyme į taikini ir granatų mėtyme. (E)

ŽIEMINIAI LANGAI IR DURYS
IVAIRIAUSIŲ IŠDIRBINIŲ TVOROS, STOGELIAI IR KITI
MODERNŲS NAMŲ PAGERINIMAI
KOSTAS BUTKUS
Chicagoje

Telef. PR 8-2781 rytais ir vakarais; LU 5-6291 bet kuriuo laiku

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuotą lietuvių įmonę, registruotą U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 ir 2439 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.

Telef. WA 5-2737

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

Telef. WA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

JIB vartojo 16 savaitių, pusę metų, vienus metus. Paveikslai parodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, atgauna natūralią plaukų spalvą MOTERIMS IR VYRAMS, 100 proc. garantuotai.

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS NEI ŽILAS.

JIB, 8 Oz. 16 savaitių vartojimui \$5.50, jei COD, dar 50 c.

Užsakymus su Money Order siųskite tuojau.

JIB LABORATORIJA, 1437 So. 49th Ave. Cicero, Illinois 60650

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Inž. Valdas Adamkavičius ir ponis, išbuvę Europoje virš mėnesio laiko, šį sekmadienį tiesiai iš Paryžiaus atskrenda į Clevelandą, norėdami dalyvauti dail. Jono Rimšos parodos atidaryme.

Inž. V. Adamkavičius, kaip JAV Lietuvių Bendruomenės atstovas, dalyvaavo trijų asmenų sudarytoje komisijoje ištirti Vasario 16 Gimnazijos Vokietijoje padėtį.

• Viktoras Stankus, Western Reserve Universiteto studentas, veiklus neolithuanas, parašė įdomų straipsnį to universiteto laikraštyje Reserve Tribune. Savo straipsnyje jis suglaustai pristato Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių problemą ir vaizdžiai pristato lapkričio 13 manifestacijos prasmę ir jos tikslą. Straipsnyje jis kviečia visą Amerikos jaunimą suprasti ir paremti tą žygį.

V. Stankus yra manifestacijai remti komiteto Clevelando skyriaus aktyvus narys.

Kristaus Karaliaus šventės Clevelande programos išpildytojai. Iš kairės: R. Brazaitienė, I. Bublienė, broliai Dautartai ir paskaitininkas kun. K. Žemaitis.

• Kristaus Karaliaus šventė spalio 31 d. Naujos parapijos salėn sutraukė nemažą skaičių žmonių, kurių tarpe matėsi ir nemažai jaunimo.

Pats minėjimas neužsitérė ir programa buvo gana kukli, tačiau visų išsineštas įspūdis buvo jausmus.

Prasmingi kun. Kęstučio Žemaičio paskaitos žodžiai atnaujino Kristų klausytojų širdyse ir davė visiems

gilesnį Jo supratimą.

Meninė programos dalis klausytojams ypač maloni, kad išpildyta jaunų žmonių. Pradžioje deklamavo Ingrida Bublienė, toliau sekė brolių Dautartų pasirodymas. Ričardas Dautartas labai nuotaikingai pagiedojo solo "Ave Marija". Vėliau visi keturi (kvartetas) pagiedojo "Veni Jezu" ir "Dominique". Kvartetui akomponavo vargonininkė Regina Brazaitienė.

Šią šventę jau treči metai iš eilės rengia Moterų Sąjungos 36 kuopa.

• Dr. Henrikas Nagys skaitys paskaitą ir dalyvaus literatūros vakare XV-tam Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavime Clevelande.

• Birutė Augustinavičiūtė, veikli studentų organizacijų narė ir Filiae Lithuania korporantė šiuo metu studijuoja Strasbūre, Prancūzijoje. Gerėdamasi europiejiškais to miesto įspūdziais kartu nusiskundžia pasiilgusi Clevelando lietuviškos studentų atmosferos. Ji rašo: "Reikia aplėisti įprastą aplinką, kad galėtum ją įvertinti". Birutė siunčia visiems kolegoms ir Dirvai geriausius linkėjimus.

• Naujos par. mokykla, vedama seselių Kazimieriečių, "halloween" diena paruošė pritaikytą programą. Kad šventę nukreipti nuo visokių nerimtų pasirodymų bei netinkamos aprangos, seselės skatina mokinius vaidinti šventuosius ir pagal tai atitinkamai apsiųrengti. Taip pat leidžia patiems mokiniams suvaidinti koki vaizdelį iš šventųjų gyvenimo. Šia proga pasiūlyta naudotis, III skyr. lietuviškos įšneš į šventės pasirodymą ir lietuvišką sceną. Jos pasirinko temą — "Šiluvos Marijos pasirodymą". Kadangi šioj klasėj neužteko lietuvių minėtam vaizdeliui atlikti, tad jos pasikvietė ir kelias kitų tautybių drauges.

Marijos vaidmenį atliko Viktorija Kovac, piemenėlių Rasa Petraitytė, Ugnelė Stasaitė, Cintija Forchos ir aklą senelį vaizdavo Mykolas Yatska. Pranešėja —

rė; Stella Praškevičienė, išdininė.

Tarp kitų, ratelietes sveikino Baltimorės Lietuvių Moterų Piliečių Klubas, kuris Oną Baltrukonienę išrinko savo garbės nare. Ten ilgus metus darbuojasi kita Baltrukonienės dukterė, Julė Rastenienė.

Valdybos narėms buvo suteiktos dovanos.

(sv)

Į NEW YORKO MANIFESTACIJĄ!

Tarp tūkstančių kitų lietuvių į New Yorką, šeštadienio, lapkričio 13-tos dienos manifestacijai iš Clevelando išvažiuoja automobiliais, lėktuvais ir autobu-
sais didelis būrys vienuolių. Visi išvyksta penktadienį vėlai po pietų arba naktį, pasiryžę prisidėti prie kitų ten susirenkančių.

Kiek žinoma, manifestacija parodė susidomėjimo ir latviai bei estai. Ar jų kas vyks į New Yorką, žinių neturime.

Clevelande parodytas didelis susidomėjimas ir paremimas to žygio. Aukojamų pinigų suma perviršijo porą tūkstančių, gal pasieks ir tris tūkstančius iki paskutinių dienų. Daug išplatinata manifestacijos ženklėlių ir bilietų į Madison Square Garden.

Aukomis prisidėjo gausiai ir kitos Ohio kolonijos.

Clevelando komiteto energingai vadovauja pirminkas inž. Algimantas Pautienis, kuriam talkininkavo 14 kitų vietos veikėjų, kurių vardai jau buvo anksčiau paskelbti.

Linkėtina, kad iš tokio didelio, visuotinio lietuvių veiksmo būtų kokie nors apčiuopiami vaisiai.

Su šia manifestacija mūsų darbai ir kova už Lietuvos laisvę nesibaigs. Kovą reikės tęsti ir toliau, su žvilgsniu į tolimesnę ateitį — taip kaip anais tamsiais laikais, kai Lietuvą carai valdė.

Dabar lieka laukti žinių apie to didelio įvykio nuotakas, pasėkmės ir dalyvių įspūdžius.

K. S. Karpius

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į V. Giedraitį tel. 944-6835.

• Danutės Penkauskaitės meno kūrinių yra išstatyti DIRVOS KRAUTUVĖJE

Paveikslų rinkinys (kainos nuo 20 iki 120 dol.) leidžia pasirinkti moderniško ir realistinio meno kūrinių.

GERI NAMAI

Neperdidelis, 2 miegamieji žemai ir vienas antrame aukšte, pilnas rūšys, garažas, pigus.

Dviejų šeimų, visai netoli parapijos, labai gerame stovyje, nauji pečiai, 2 garažai.

Turime gerų apartamentų E. 185 ir Lake Shore rajone.

Norintieji pirkti ar parduoti prašome skambinti

EAST SHORE REALTY
Juozas Mikonis — Realtor
780 E. 185 gt. IV 1-6900
arba vakarais KE 1-2190
(118, 120, 124, 127)

MOKINĖS SIUVAMOMS MAŠINOMS

Mokinsime kvalifikuotus asmenis mūsų įmonės darbams. Tai pastovus darbas, teikias puikias akordinio darbo sąlygas.

Kreiptis nuo 8:30 v. ryto iki 5 val. p. p., nuo pirmadienio iki penktadienio.

JOSEPH & FEISS CO.
2149 WEST 53rd STREET
(prie Lorain Ave.)
TEL. 961-6000

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ!

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 14 - GRUODŽIO 11 D. Jono Rimšos tapybos ir akvarelės kūrinių paroda Gallery International patalpose.

LAPKRIČIO 25-27 D. Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas Sheraton-Cleveland viešbutyje.

LAPKRIČIO 27 D. Kanados lietuvių jaunimo teatras Aukuras vaidins K. Binkio "Atžalynas" šv. Jurgio par. salėje, Rengia LB I apyl. valdyba.

GRUODŽIO 5 D. Neringos tunto iškilminga. sueiga šv. Jurgio parapijos salėje.

GRUODŽIO 11 D. "Aukso Žašis", B. Pukelevičiūtės spalvota filma.

GRUODŽIO 19 D. Dr. A. Nasvyčio paskaita "Moderniškostechnikos laimėjimai erdvėje". Rengia LB I apyl. valdyba.

GRUODŽIO 25 D. Čiurlionio Ansamblio namuose ruošiami šokiai studentams. Pradžia 8 val. vak. Rengia Clevelando Stud. Ateitininkų Draugovė.

GRUODŽIO 26 D. Kalėdų Egutė, Ruošia Vysk. M. Valančiaus mokykla.

GRUODŽIO 31 D. Tradicinis Lietuvių Bendruomenės Naujųjų Metų sutikimas, šv. Jurgio par. salėje.

1966

SAUSIO 9 D. šv. Kazimiero liet. mokyklos eglutė.

SAUSIO 29 D. Liet. Budžiams remti valdyba ruošia tradicinį blynų balių šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 5 D. Ateities klubo balius.

VASARIO 19 D. šv. Kazimiero liet. mokyklos parengimas.

VASARIO 20 D. Aukuro ansamblio išvokoms paremti pietūs, Rengia Vysk. Valančiaus mokyklos tėvų komitetas.

KOVO 6 D. Kaziuko mugė, Rengia Neringos Skaučių Tuntas.

BALANDŽIO 3 D. Aukuro ansamblio metinis koncertas.

BALANDŽIO 16 D. Vysk. Valančiaus mokyklos abiturientų, tėvų ir rėmėjų balius.

BALANDŽIO 17 D. Margučių ridinėjimas, Ruošia Vysk. Valančiaus mokykla.

BALANDŽIO 23 D. PLB specialus parengimas.

GEGUŽĖS 1 D. Motinos Dienos minėjimas, Rengia Neringos Skaučių Tuntas.

GEGUŽĖS 7 D. Dirvos balius Carter viešbutyje.

GEGUŽĖS 8 D. Motinos Dienos minėjimas, Ruošia Vysk. Valančiaus mokykla.

BIRŽELIO 5 D. 1966, šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos mokslo metų užbaigimas.

BIRŽELIO 19 D. Vysk. Valančiaus mokyklos gegužinė.

• Reikalinga gydytojo asistentė, 25-55 m. amžiaus, pilnam ar dalinam laikui. Dėl darbo valandų teks susitarti.

Teirautis tel. EV 2-9261 po 4 val. p. p.

(120-126)

IŠNUOMOJAMAS BUTAS

6 kamb. butas (be baldų), antrame aukšte. Moderniškai įrengta virtuvė. Shade Ave. Prie šv. Jurgio parapijos.

Teirautis tel. 391-0229.

(120-122)

LIETUVIŲ SALĖ-SVETAINĖ

6835 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Tel. EX 1-1143

Tai sava, lietuviška pastogė įvairiems parengimams, koncertams, susirinkimams, parodoms, vaidinimams, šokiams rengti.

REMDAMI SAVUS — REMIATE SAVE.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

MINT TAVERN

397 E. 156 gt., Cleveland, Ohio

DEGTINĖ, ALUS, VYNAS, GERAS MAISTAS.

PENKTADIENIAIS ŽUVIS IR KITI VALGIAI.

Šeštadieniais šokių muzika.

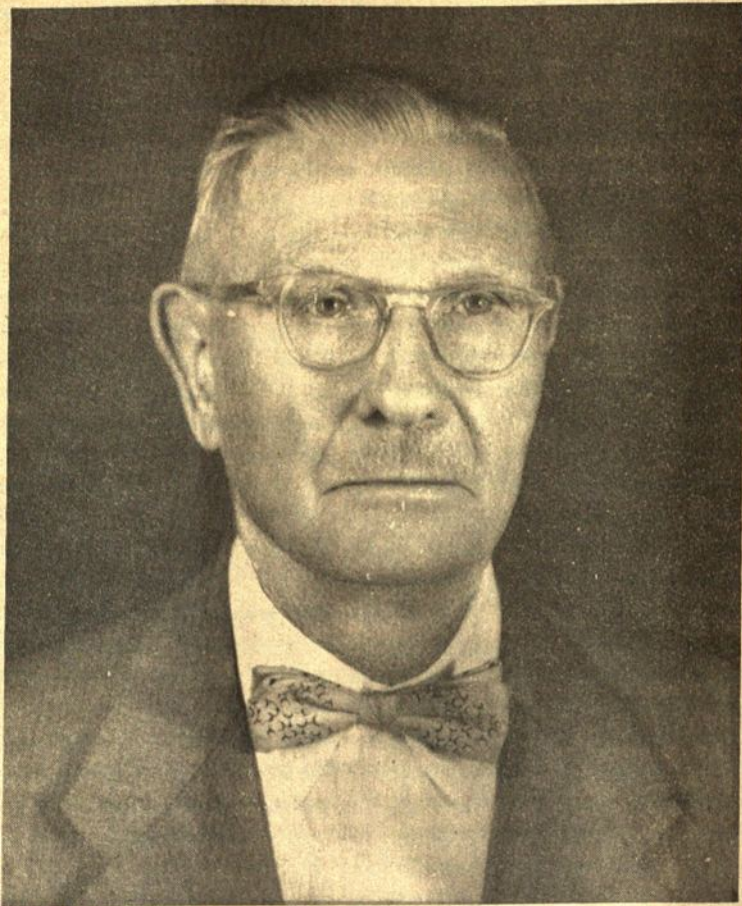
Sav. Mr. & Mrs. P. SUKIS

Tel. 531-9808

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PAGERBS JUOŽĄ KRALIKAUSKĄ

Sukaktuvinėnkas Juozas Kralikauskas

ALB-nės New Jersey Apygardos valdyba rengia pabūvį senosios kartos veteranui veikėjui Juozui Kralikauskui pagerbti. Pabūvis įvyks lapkričio 20 d. 7:30 val. vakare, Lietuvių Parapijos salėje, Newark, N.J. Programa, be kitų dalykų, sudarys Vitalio Žukausko aktualijos ir B. Vyliando paskaita.

Kralikauskas, kuris baigia dešimtą dešimtį metų, yra vienas būdingiausių senosios kartos veikėjų New Jersey valstijoje. Jis

visą ilgą amžių sirgo Lietuvos vargais ir džiaugėsi laimėjimais. Kai reikėjo pagalbos ar aukos, jis buvo pirmutinis. Ir šandien, sulaukęs gilios senatvės, tebėra aktyvus lietuviškoje visuomenėje.

L. B-nės New Jersey Apygarda, įvertindama jo visuomeninį darbą ir pasižventimą, šiuo pabūviu ryžtasi išreikšti pagarbą ir padėką nusipelnusiam tautiečiui ir kviečia visuomenę gauti dalyvauti.

• **Henrikas Blazas**, žurnalistas ir valst. liaudininkų atstovas "Vlike", mirė New Yorke lapkričio 1 d. Nepr. Lietuvoje H. Blazas buvo žinomas kaip satyros laikraščio "Kuntaplis" steigėjas ir vienas aktyviausių bendradarbių. Vokiečių okupacijos metu buvo kalinamas Stutthofio koncentracijos stovykloje.

• **Ateitininkų Federacijos Valdyba**, susirinkusi posėdžiui spalio mėn. 9 d. New Yorke, kreipiasi į visus Ateitininkų Federacijos narius Amerikoje ir Kanadoje, ragindama dėti visas pastangas asmeniškai dalyvauti lapkričio 13-tos dienos manifestacijoje Madison Square Garden Nes Yorke ir žygyje į Jungtines Tautas.

BOSTON

MIRĖ VLADISLAVA STROCKIENĖ

Nors praėjusį pavasarį turėjo sunkesnę operaciją ir kurį laiką sirguliavo, vis dar neatrodė, kad mūsų miela bičiulė taip greit baigs savo gyvenimo dienas. Vladislava Strockienė, tragiškom aplinkybėmis mirusio ALT S-gos veikėjo A. Strockio našlė, mirė Bostone spalio 31 d. vėlai vakare. Į JAV Strockių šeimą buvo atvykusi 1949 m. ir įsikūrusi Bostone. Velionė, likusi viena, vienturtė dukterį išleido į mokslus. Dukrė Ilona, baigusi kolegiją, gavo darbą New Yorke ir ten jau kelinti metai gyvena. Atrodo, ji jokių giminių Amerikoje neturi. Vl. Strockienė mirė širdies liga, kuria niekad nesiskundė. Mirė eidama šeštą dešimtį metų. Velionės artimieji draugai reiškia nuoširdžią ir gilią užuojautą Ilonai Strockytei. Jos motinai tegu būna lengva svetinga Amerikos žemė.

PHILADELPHIA

BENDRA SUEIGA

Š. m. spalio mėn. 24 d. įvyko Korp! Neo-Lithuania Philadelphia padalinio bendra sueiga. Pasidalinta įspūdžiais apie praėjusią stovyklą. Gaila, kad sugedus aparatui, nebuvo pamatyta kol. Morkaičio sudarytas filmas iš stovyklos gyvenimo. Sueigoje išskilo gyvas klausimas Bostono, Philadelphia ir New Yorko korporantams suruošti kalnuose žiemos stovyklą. Taip pat labai gyvai atsiliepta ir į Korporacijos monografijos platinimą. Jau surasta keli korporacijos leidinio garbės prenumeratoriai.

• **Į lapkričio 13 d. manifestaciją** New Yorkan yra užsirašiusių jau 4 autobusams. Daugelis vyks privačiomis mašinomis.

• **A. Romanauskas**, veiklus lietuvis š. m. spalio 28 d. atšventė savo šešiasdešimtąjį gimtadienį.

• **H. Misliauskas**, Bendruomenės prašomas, platina lietuviškas knygas ir plokšteles. Jo telef. SH 7-1498.

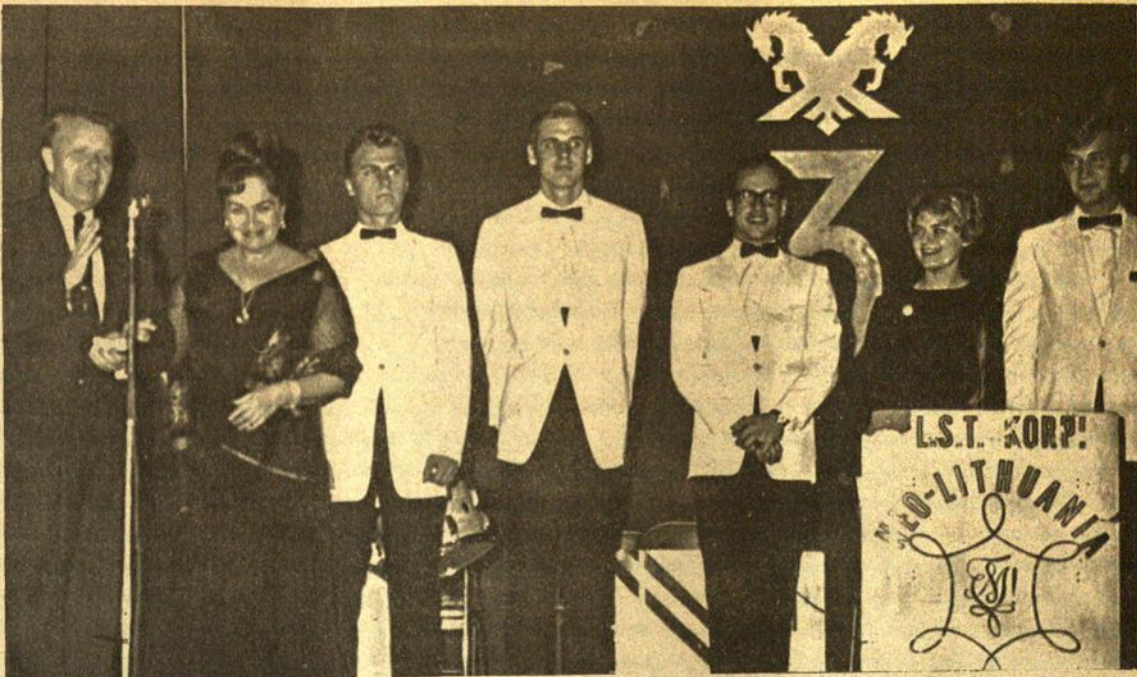
• **Dail. K. Žeromskio** paroda bus Lietuvių Banke. Paroda atidaroma lapkričio 20 d. ir tęsis iki lapkričio 28 d. Parodą globoja L. B. Philadelphia apylinkė.

• **Kariuomenės šventės** minėjimas įvyks lapkričio mėn. 27 d. Šv. Andriejaus parapijos salėje. Šventės rengėjai ramovėnai.

• **Lietuvių Studentų S-gos** parengimas įvyks gruodžio 26 d.

• **Naujų Metų sutikimą** ruošia Moterų Aps. Klubas McCollister salėje.

Taip pat Naujų metų dieną Naujų metų parade dalyvaus ir Philadelphia lietuviai, pasivadinę Aqua String Band.

Detroito Lietuvių Namų Draugijos pirm. inž. Jonas Gaižutis dėkoja solistei Vandai Stankuvienai už išpildymą programos draugijos trijų metų sukaktuviniame baliuje. Greta stovi Korp! Neo-Lithuania orkestro nariai.

Detroito Lietuvių Namų sukaktis

Detroito Lietuvių Namų Draugijos kvietimą į 3-jų metų sukakties minėjimą visuomenė priėmė palankiai: dalyvavo apie pusantro šimto žmonių. Visi atvyko pagerbti tuos, kurie Lietuvių Namams parodė daug aukos ir darbo. Taip pat paskatinti visus, kurie ir šandien tebesirūpina ir dirba, kad Lietuvių Namai gražėtų ir tobulėtų ir būtų patogesni įvairiems parengimams. Dauge-

li atvyko ir Vandos Stankuvienės pasiklausyti ir mūsų jaunimą tautiniu šokių šokant pamatyti. Mūsų kolonijos lietuviško kultūrinio gyvenimo ir organizacinės veiklos centras -- Lietuvių Namai -- buvo jaukūs, savi ir puošni ir pas visus vyravo pakili nuotaika.

Per trejus metus Lietuvių Namai buvo pilni parengimų, meno parodų, įvairių paskaitų, mokyklinio jaunimo repeticijų ir jų pasirodymų, jaunimo organizacijų susirinkimų ir pabūvių, o taip pat koncertų ir vaidinimų. Čia Čiurlionio ansamblis jau net kelis kartus koncertavo, sutraukdamas virš keturių šimtų žmonių. Ir vietinis Šv. Antano choras gausios publikos buvo čia ne kartą išsklausytas. Taigi per trejus metus Lietuvių Namai daug pasitaravo lietuviškai visuomenei ir jų reikšmė yra neabejotinai didelė.

DEMESIO STUDENTAI

Ar jums viskas atsibodo, ar neturite ką daryti, kur eiti? Tai nesnauskite, o keliaukite į Lietuvių Studentų Suvažiavimą, kuris įvyks Cleveland, Ohio 1965 m. lapkričio 25-27, Sheraton-Cleveland Hotel.

Suvažiavime jūs turėsite progos lankyti paskaitas, dalyvauti diskusijų grupėse, ir pasidalinti idėjomis. Jums palinksminai bus programos ir šokiai, kur bus progos susipažinti su kitais studentais.

Šiais metais dienotvarkė yra šitokia:

Ketvirtadienis, lapkr. 25

Registracija visą dieną. 3:00-5:00 val. suvažiavimo formalus atidarymas.

8:00 val. atskirų organizacijų šokiai ir parengimai.

Pentadienis, lapkr. 26

9:00-12:00 val. pranešimai visų organizacijų.

1:30-3:00 val. paskaita. Suvažiavimo tema: "Lietuva ir išeivija 25 metų perspektyvoje" -- ir kas toliau.

3:00-5:00 val. diskusijų grupės nagrinės temą.

8:00 val. "Discoteque" šokiai ir programa.

Šeštadienis, lapkr. 27

10:00-12:00 val. diskusijų užbaigimas.

1:00-2:30 val. pašnekesys.

3:00-5:00 val. simpoziumas.

8:00 val. suvažiavimo uždarymas ir meninė programa su šokiais.

Sekmadienis, lapkr. 28

10:00 val. visiems studentams Mišios Švento Jono katedroj.

Rengimo Komitetas

— Įsivaizduokime, kas atsitiktų, jei į Lietuvių Fondą pasisektų sutelkti, kaip siekiame, visas milijonas dolerių. Lietuviškuosius darbus iš nuošimčių kasmet galėtume paremti 50-60000 dolerių suma. Tasyk savo kultūriniais laimėjimais pilnai galėtume užmąponuoti ir tvirtiau prie lietuvių pririšti savąjį jaunimą ir svetimiesiems įrodyti lietuvių kūrybinį pajėgumą. Kūrybinių jėgų mums juk netrūksta, trūksta tik sąlygų joms pasireikšti.

Taip rašo L. F-ui Juozas Kaributas ir žibutė Brinkienė į losangeliečius. (Sk.)

su Jonu Atkočiūčiu priešaky -- susilaukė visų padėkos ir pagarbos. Dariaus ir Girėno klubas ir dabar tebėra vienas iš rimčiausių ramsčių namų finansiniuose reikaluose. Taigi ir visiems klubo nariams ir pirm. Alb. Blūdzui linkėtina ištvermės, gi jų auka visiems geros valios lietuviams suprantama ir aukštai vertinama. Iš jau esamų ir pasiektų rezultatų nė vienas šimtintinkas nėra apsi-vylęs ir jaučiama, kad jų skaičius galės ir padidėti.

Programą išpildė Vanda Stankuvienė, padainuodama pramogines bei šokių muzikos tris dalykus, kurie buvo palydėti tinkamo tam muzikos žanrų orkestro. Detroitiškai Vandą Stankuvienę pažino tik iš jos įdainuotų plokštelių, o šį kartą turėjo progos išgirsti ją pačią dainuojančią. Visiems šokant, Vanda Stankuvienė irgi daug ką dainavo. Visų nuotaika buvo gera ir pakili. Paprastai apie lengvosios muzikos išpildymą yra vengiama rašyti įvertinimu, tačiau reikia pripažinti, kad pramoginė ir šokių muzika visgi yra graži ir smagi mūsų gyvenimo dalis. Parinktos dainos buvo gana populiarios ir priklauso prie džiazo muzikos stiliaus, kuriame kompozitoriai prisilaiko muzikos tradicinių formų, išryškindami šviesią romantiką, niuansų spalvingumą ir figūrų bei sakinių frazavimą. Taigi pasirinktas repertuaras buvo malonus klausytojui dar ir dėlto, kad jose kompozitoriai išvengė muzikinės įtampos, drastiškumo ir spontaniškumo, duodami džiazo muzikai ramesnę ir romantiškesnę formą.

Baigiant noriu užakcentuoti, jog mes per daug kalbame ir rašome apie lietuviškos išlaikymą ir bandome žodžiais ir filosofavimais nutautėjimą sulaukyti. Tik sudarytos palankios sąlygos tegali išlaikyti lietuviškumą. Taigi lietuviška šeimma, mokykla, kultūros namai ir lietuviška aplinka yra geriausia dirva mūsų tautai. Taigi ir Lietuvių Namai yra rimtas talkininkas lietuviškos išlaikyme.

St. Slizys

LIETUVOS LAISVINIMO ŽYGIUI

1965 m. spalio 28 d. Lietuvių Namuose įvyko KLANA posėdis. Dalyvavo net 17 Komiteto narių, jų tarpe 7 studentai. Detroito šiuo metu ugnimi dega naudingi paruošiamieji išvykos į N. Y. darbai. Entuziazmas didelis. Susirūpinimas tautiečiuose pasisekimu žygio

į Jungt. Tautas nepaprastai. Aukojusių sąrašai bus paskelbti vėliau. Tik kaip pavyzdį galima paminėti Dariaus-Girėno klubo narius: Bernardą Navicką, Antaną Mikalkėną, Stasį Petrauską (jis yra Jūrų skautų vadovas tūntininkas), juos pakalbinus be jokių atsikalbinėjimų, tiesiog karišku drausmingumu, visi 3 paklojo po 50 dolerių. Dariaus-Girėno klubas irgi prisidėjo savo 35 dol. auka.

Jaunimas vyks ir automobiliais

Girdais pasikliaujant, atrodo, kad iš Detroito, į ruošiamas manifestacijas N. Y., išsijudins apie 26 automobiliai. Tikime, jog žygyje į J. T. Detroito lietuvių būsią nemažiau kaip 120 asmenų. Norėtume pralenkinti dalyvių skaičiumi net Chicago. Bet ar pavyks? Tačiau bandome!

Traukinys išeina

Tam tikras kiekis manifestacijos dalyvių skris lėktuvais. Iš Detroito traukinys (kurio vykstame į N.Y.) išvyksta 8 v. 15 min. vakare (lapkričio 12 d.) iš "New York Central RR -- Northern District" prie Michigano ir Vernor Hgwy. gatvių stoties. Plačiai kalbama apie organizuojamą vykstančiųjų į N. Y. atstovų išlydėjimą. Tikimasi susilaukti apie 300 žmonių.

Kviečiami visų organizacijų atstovai atvykti į stotį -- mergaitės galėtų (jeigu nebus šalta) vilkėti ir tautiniais drabužiais. Gali būti, kad mūsų išvykimą pastebės televizijos ir laikraščių reporteriai. Gubernatorius Romney mūsų žygį pažadėjo remti bent moraliai. Į stotį atvykstame vieną valandą anksčiau -- 7:15 val. (lapkričio 12 d.). Kas norėtų dar prisidėti, iki lapkričio 10 d. gali užsiregistruoti pas inž. Joną Urboną arba pas inž. Vacį Urboną. Tad lapkričio 12 d. vakare 7:15 val. visi kurie turi tuo metu laiko, tegu atvyksta ir palydi (tegu ateina į stotį), Detroito atstovus į N. Y.

DARIAUS-GIRĖNO KLUBO KONCERTAS

Dariaus Girėno Klubas lapkričio 13 d. vakare (7 val. 30 min.), šeštadienį, ruošia stambaus masto koncertą-balių.

Atvyksta iš Chicago solistas Algirdas Brazys, buvęs Metropolitan Operos solistas, kuris duos arijų koncertą. Algirdui Brazilui komponuos muzikas - dirigentas Aleksandras Kučiūnas.

Po koncerto bus šokiai. Gros V. Petrausko vadovaujamas orkestras "Atžalynas". Visi laukiami Lietuvių Namuose š. m. lapkričio 13 d., 7 val. 30 min. vakare Lietuvių Namuose. (Sk.)

Grupė svečių prie vaišių stalo Detroito Lietuvių Namų Draugijos sukaktuviniame baliuje.

J. Gaižutis nuotrauka